

SPRAWOZDANIE

I. KOŁA TOWARZYSTWA
SZKOŁY LUDOWEJ
W KRAKOWIE
ZA ROK 1911



KRAKÓW
NAKŁADEM I. KOŁA TOW. SZKOŁY LUDOWEJ

ODBITO W DRUKARNI ALEKSANDRA RIPPERA

1912.



Wyciąg ze statutu Tow. »Szkoly Ludowej« uchwalonego na nadzwyczajnem Walnem Zgromadzeniu we Lwowie dnia 2 lutego 1908 r.

§ 2 Celem Towarzystwa jest szerzenie oświaty wśród ludu polskiego. Cel ten urzeczywistnia Tow. przedewszystkiem przez:

a) zakładanie i utrzymywanie polskich szkół ludowych, budowanie domów szkolnych, lub pomaganie gminom w zakładaniu szkół ludowych, udzielanie na to jednorazowych bezzwrotnych datków lub bezprocentowych pożyczek;

b) zakładanie i prowadzenie kursów uzupełniających i przemysłowych;

c) zaopatrywanie szkół ludowych w biblioteki i środki naukowe, zakładanie i prowadzenie uczelni dla uczącej się młodzieży, obdarzanie jej książkami i przyborami szkolnymi oraz odzieżą;

d) zakładanie i utrzymywanie kursów nauki początkowej dla dorosłych analfabetów i młodzieży pozbawionej nauki szkolnej;

e) zakładanie i utrzymywanie szkół średnich i seminariów nauczycielskich z językiem wykładowym polskim;

f) popieranie dalszego kształcenia się nauczycieli szkół ludowych, zapomocą urządzania dla nich kursów i odczytów naukowych oraz dostarczania im książek, czasopism i innych środków naukowych;

g) udzielanie nagród nauczycielom szkół ludowych, odznaczającym się gorliwą pracą zawodową oraz działalnością oświatową pozaszkolną;

h) zakładanie i utrzymywanie burs, ochronek i ogródków freblowskich;

i) szerzenie wiedzy wśród ludu miejskiego i wiejskiego i pouczenie go w rzeczach i sprawach, bliżej go obchodzących, bądź zapomocą uniwersytetów ludowych, bądź też za pośrednictwem nauczycieli wędrownych oraz drogą odczytów i pogadarek popularnych;

j) zakładanie i popieranie czytelni ludowych i wypożyczalni książek oraz organizowanie bibliotek publicznych i zbiorów naukowych po miastach;

k) zakładanie domów ludowych;

l) urządzenie uroczystych obchodów narodowych oraz ludowych koncertów i przedstawień teatralnych;

m) urządzenie kształcących wycieczek ludowych do godnych zwiedzenia miejsc w ziemiach polskich;

2698

6872

SPRAWOZDANIE

I. KOŁA TOWARZYSTWA SZKOŁY LUDOWEJ W KRAKOWIE ZA ROK 1911



KRAKÓW
NAKŁADEM I. KOŁA TOW. SZKOŁY LUDOWEJ

ODBITO W DRUKARNI ALEKSANDRA RIPPERA

1912.

SKŁAD ZARZĄDU KOŁA W ROKU 1911
wybranego na Walnem Zgromadzeniu dnia 17 czerwca 1911 r.

Przewodniczący:

Ostrowski Witold.

Zastępca przewodniczącego:

Piechnik Edmund.

Sekretarz:

Wielgus Piotr.

Skarbnik:

Edward Kostecki.

Zastępca sekretarza:

Dr. Adam Bielecki.

Zastępca skarbnika:

Siedlecki Tadeusz.

Wydział:

Bielak Antoni
Dr. Bogdani Roman
Cicimirski Grzegorz
Haraschin Karol
Dr. Iskrzycki Tadeusz
Kopytkiewicz Henryk
Dr. Klimecki Stanisław
Krzyżanowski Jan
Łopuszański Tadeusz
Nycz Stanisław
Offmański Mieczysław
Dr. Ostrowski Kazimierz

Parczyński Józef
Ks. Piechnik Józef
Piotrowski Tadeusz
Pryziński Jan
Rachwał Karol
Rykała Karol
Rzewuski Lesław
Sawiński Wincenty
Szkocki Leon
Till Stanisław
Uderski Edward
Dr. Wasung Władysław

Zaleski August.

KOMISYA REWIZYJNA:

Bauman Bolesław
Bodyński Stanisław

Dębicki Klaudyusz
Konopiński Michał

Rolle Karol.



SPRAWOZDANIE ZARZĄDU I. KRAKOWSKIEGO KOŁA TOWARZYSTWA SZKOŁY LUDOWEJ ZA ROK 1911.

Rok 1910 zakończyło Walne Zgromadzenie w dniu 17 czerwca 1911 r. Zgromadzenie to zaszczycił swą obecnością, jak zawsze, życzliwy dla naszego Koła Prezes Zarządu Głównego T. S. L. p. Dr Ernest Bandrowski i w przemówieniu swem dał wyraz uznaniu dla pracy i rozwoju działalności Koła.

Nowo wybrany Zarząd czekały trudne i odpowiedzialne zadania. Widać to już z budżetu, uchwalonego przez Walne Zgromadzenie, dochodzącego kwoty 60.000 K. w dochodach i rozchodach. Troska też była i trud niemały, znaleźć rzeczywiste pokrycie na podwojone w porównaniu z poprzednim rokiem wydatki, wypełnić zadania nałożone przez powiększające się w ten sposób ramy działania, niczego z tego, co poprzednie lata stworzyły, nie tylko nie uронić, lecz owszem rozwinąć i ulepszyć.

Zwiększone zadania, pociągnęły za sobą konieczność wytworzenia w łonie Zarządu organu, którego zadaniem miało być opracowywanie materiału dla obrad Zarządu ze strony finansowej. Na pierwszym posiedzeniu nowego Zarządu, odbytem w dniu 27 czerwca 1911, wybrano obok istniejących już w poprzednich latach komisji czytelniano-odczytowej, szkolnej, prasowej i przedsiębiorstw, również komisję skarbową.

Przewodniczącemu, sekretarzowi i skarbnikowi, oraz ich zastępcom zastrzegł Zarząd udział we wszystkich komisjach.

Wskutek zwiększenia agend Koła i wynikającego stąd ich zróżniczkowania, musiał się przenieść punkt ciężkości ich załatwiania do komisji. Komisje załatwiały sprawy drobniejsze, codzienne, stałe się powtarzające. Pełny Zarząd zastrzegł sobie uchwały w sprawach bardziej zasadniczych, ważniejszych. Te jednak sprawy przechodziły również naprzód przez alembik odpowiedniej komisji: gruntowne ich rozważenie i opracowanie w gronie kilku ludzi, składających komisję, ludzi odnośny dział spraw lepiej znających, ułatwiało pracę pełnego Zarządu.

Komisje z tych czynności swych, które załatwiały samodzielnie, zdawały sprawę na posiedzeniach Zarządu. Również przewodniczący Koła, sekretarz i skarbnik, nie omieszkali zapoznawać Zarząd ze sprawami, które sami załatwiali.

W ten sposób pomimo zróżniczkowania funkcji zachowana była jednolitość w czynnościach Zarządu i jego organów.

Wyczerpujący obraz działalności Zarządu dają umieszczone w dalszym ciągu sprawozdania komisji. Obejmują one zarówno to, co komisje poszczególne we własnym zakresie zdziałały, jakoteż i to, co opracowywały jako przygotowanie dla uchwał pełnego Zarządu.

W ogólnej części sprawozdania zwrócić tylko należy uwagę na ważniejsze momenty działalności, omówione gruntownie w szczegółowych sprawozdaniach komisji.

Rozwinięta w roku sprawozdawczym szersza akcja jednania członków dała bardzo pomyślne wyniki. Ilość członków Koła wzrasta nieustannie: dochodem z wkładek członków tak wysokim, jaki wykazuje nasze zestawienie rachunkowe, nie może się poszczycić żadne Koło w organizacji T. S. L.

Szkoły na Śląsku i Morawach stanowiły główny przedmiot pracy Zarządu. Zakładanie i utrzymywanie szkół pochłania przeważną część funduszy Koła, a w wydatkach na cele szkolnictwa kresowego nie może żadne Koło T. S. L. równać się z naszym. W działalności tej wspiera Koło Zarząd główny T. S. L. gdyż ten nie może dla braku środków skierować swej akcji wszędzie tam, gdzie zagrożone interesy narodowe domagają się stworzenia placówki w postaci szkoły polskiej.

Obok trudności natury materialnej, jakie nastęrczają tak wielkie wydatki na cele szkół kresowych, nie brak przeszkód ze stron innych. Sytuacja polskość na kresach zachodnich, zmuszonej do walki na dwa fronty i to z żywiołami ekonomicznie silniejszymi, Niemcami, i Czechami, wymaga wielkiej czujności i przeorności. A ludność polska miejscowa, pomimo nieraz najlepszych chęci, nie wiele może dać pomocy i poparcia moralnego choćby, stanowiąc żywioł słabszy nie liczbą, lecz stanowiskiem społecznym i politycznym. Tu zatem pomocy musi Polakom na kresach

udzielać Galicya; Koło nasze pośrednio wprowadzie tylko, ale niemniej skutecznie działa również w tym kierunku: wzmożenie bowiem, skrzepienie się polskości na kresach, jest obok łatwych do zrozumienia doniosłych korzyści ogólnie - narodowych nieodzownym warunkiem bytu i rozwoju szkół, utrzymywanych przez Koło.

Temu podniesieniu sprawy polskiej na kresach zachodnich, z kwestyi czysto lokalnej, obchodzącej jeden kraj koronny, do znaczenia naszej sprawy ogólnie - narodowej, zawdzięczać w pierwszej linii należy pewne przejawy, zwiastujące nam lepszą dolę na Śląsku. Ugoda czesko - polska na Śląsku zaczyna powoli zbliżać się do urzeczywistnienia. Niedawno ogłoszona publikacya „Czeskiej Rady Narodowej“ świadczy wprowadzie z jednej strony, że w tych układach będzie strona polska miała dużo trudności do zwalczenia, wiele błędnych, a może i rozmyślnie tendencyjnie skonstruowanych opinii do sprostowania. Z drugiej jednak strony w publikacyi tej można wyczytać pewien szacunek dla żywiołu polskiego, chęć do ułożenia *modus vivendi*: rzeczą zaś będzie prowadzących układy w imieniu polskiem te korzystne objawy wyzyskać. O ile w tych układach unormowanie kwestyi politycznych, społecznych i t. d. należy pozostawić innym czynnikom, w kwestyach szkolnych rzeczą będzie naszych następców w zarządzie Koła zapewnić przejęcie przynajmniej niektórych szkół przez Koło utrzymywanych na etat gmin. Odnosi się to w pierwszym rzędzie do szkoły w Radwanicach, mającej wszelkie po temu warunki.

Ten antagonizm narodowościowy sprawił, że utraciliśmy wpływ na szkoły w Witkowicach, musieliśmy na razie zaniechać akcji dążącej do ugminnienia szkoły w Jaworzu średnim. Tej samej przyczynie przypisać należy, że odmówił nam subwencji Sejm morawski i Rada gminy Radwanic, a Zarząd kopalni „Marya Anna“ w Maryańskich Górach uchyla się już od 3 lat od zwyczajowo przyjętego obowiązku opłaty tzw. „szybowego“.

Przygotowanie budowy szkoły w Maryańskich Górach zajmowało Zarząd bardzo intensywnie. Potrzeba wzniesienia budynku jest nagląca; rozchodziło się jedynie o pokrycie finansowe tego przedsięwzięcia. Plan finansowy przedstawiony będzie poniżej; tu tylko zaznaczyć należy, że Koło przystępuje do budowy z wiarą w społeczeństwo nasze, w jego wypróbowaną ofiarność na cele narodowe.

Przedsiębiorstwa urządzane przez Zarząd Koła, jakoto loterya spożywcza, wycieczka statkami na Bielany, zbieranie datków do skarbonek stałych i obnośnych i bloki rachunkowe wykazują coraz pomyślniejsze rezultaty. To zachęciło Zarząd do przygotowania na rok 1912. przedsiębiorstw nowych: loteryi artystycznej, fotoplastikonu i kinematografu.

Dzięki usilnym staraniom Zarządu wzrastają subwencye i dary.

Wzrost ten dochodów z przedsiębiorstw, subwencji i darów, świadczy przedewszystkiem, że Koło nasze cieszy się uznaniem i poparciem społeczeństwa, z drugiej zaś strony daje świadectwo energii Zarządu.

Mówiąc o działalności Zarządu, wspomnieć należy, że Zarząd odbył w czasie od ostatniego Walnego Zgromadzenia t. j. od 17 czerwca 1911, 14 posiedzeń, nie licząc posiedzeń Komisji i konferencji tzw. prezydyalnych, składających się z przewodniczącego, sekretarza, skarbnika i ich zastępców a w razie potrzeby referentów poszczególnych spraw wymagających omówienia.

Dziennik podawczy zawiera 1390 liczb wpływu, w porównaniu z 658 liczb w roku 1910.

Oto sumaryczne zestawienie tego, co Zarząd Koła zdołał zdziałać w roku 1911. Pracował z najlepszymi intencjami i szczerą chęcią służenia ideałom T. S. L., które przed 20 laty zaświeciły twórcom Towarzystwa. Powstanie w roku 1891 Towarzystwa Szkoły ludowej schodzi się z utworzeniem nowego Koła, Macierzy T. S. L. Jubileusz 20 lecia Koła nie upamiętnił Zarząd żadnym uroczystym obchodem. Uczynił to rozmyślnie: sądził bowiem, że nie obchody szumne, uroczystości świetne, potrafią uczcić godnie jubileusz Koła, lecz więcej blasku doda mu cicha, a gorliwa praca dla dobra Ojczyzny, praca prowadząca do Jej odrodzenia przez szerzenie oświaty w jak najszerszych warstwach naszego Narodu.

W swej żmudnej pracy miał Zarząd jak najsilniejsze poparcie w społeczeństwie, przedewszystkiem naszego starego Grodu. Społeczeństwo nigdy nie zawiodło, gdy Zarząd Koła wystąpił z apelem do jego uczuć patryotycznych, do jego ofiarności na cele narodowe. Usiłowaniom Zarządu Koła walną pomoc dawała prasa krakowska, podając do wiadomości publicznej wyniki działalności Koła z własnej inicjatywy, lub też umieszczając komunikaty, nadsyłane przez Komisję prasową Koła. Teraz, gdy prasa jest potęgą, pomoc i poparcie z jej strony stanowi połowę powodzenia.

Zarząd Koła, przedstawiając owoce swej całorocznej działalności, poczuwa się do obowiązku, wyrazić głęboką wdzięczność szerokim kołom P. T. Obywatelstwa, za szczerą a hojną ofiarność na cele Koła, a prasie krakowskiej również głębokie podziękowanie za życzliwy stosunek do naszego Koła i udzielenie mu bardzo chętnego i skutecznego poparcia.

Kończąc to ogólne sprawozdanie, pragnie Zarząd wypełnić jeden jeszcze miły obowiązek. Ze sprawozdaniem tem występuje przed forum publiczne cały Zarząd i zasadniczo zatem rzecz biorąc, nie uchodzi podnośnić pochwalnie działalności poszczególnych członków Zarządu. Od tej zasady robi jednak Zarząd wyjątek dla osoby najstarszego członka Zarządu, p. Lesława Rzewuskiego. P. Rzewuski będąc już w wieku, w którym inni myślą tylko

o dobrze zasłużonym spoczynku, nie ustaje w pracy dla dobra ogółu, z młodzieńczą energią zajmuje się sprawami Koła, a już niespożyty i niezastąpiony jest w żmudnej, drobiazgowej pracy około utrzymywania ewidencji skarbówek stałych, ich opróżniania w razie potrzeby i wymieniania kuponów rabatowych. Te czynności spełnia z całą gorliwością i cierpliwością. Oby Jego cicha a niezmordowana i pełna młodzieńczego zapału praca znalazła wielu naśladowców!

SPRAWOZDANIE KOMISYI SZKOLNEJ.

„Naród, który ma najlepsze szkoły, jest pierwszym narodem świata, a choć nim dzisiaj jeszcze nie jest, będzie nim niezawodnie jutro“.

Te słowa jednego z wielkich pedagogów z początku XIX w. stosuje ze skutkiem w ostatnich czasach społeczeństwo polskie wszystkich trzech zaborów, o ile warunki naszego bytu politycznego na to pozwalają. Te same słowa stosują poszczególne instytucje oświatowe, utrzymujące u nas szkoły prywatne, a w pierwszym rzędzie Towarzystwo Szkoły Ludowej i jego poszczególne Koła. Zasadzie tej hołdowało także Koło I., utrzymujące swe szkoły w nader trudnych warunkach ze względu na konkurencyę czeską i niemiecką, w Radwanicach i Jaworzu średniem na Śląsku i w Maryańskich Górach oraz Witkowicach na Morawach.

Nie dążąc tak ze względu na powyższą zasadę jak i ze względu na trudności finansowe do szybkiego zakładania nowych szkół, starał się Zarząd Koła przedewszystkiem ugruntować byt i rozwój szkół już istniejących, stworzyć im materialne warunki jak najlepsze i dbać o zabezpieczenie ich wpływu moralnego przez dobór sił nauczycielskich i intensywną ich pracę pozaszkolną. Pozornie praca to niewidoczna. Kto jednak zbliżył się chociaż nieco do Zarządu Koła i jego Komisji szkolnej, przyznać musi, ile pracy i trosk włożono w to skromne pozornie przedsięwzięcie, a jednak tak wymagające troski, trudów, pracy gorliwej. Łatwo wypowiedzieć słowa: Założymy szkołę! Lecz o wiele, wiele trudniej tę szkołę utrzymać, zwłaszcza, gdy zakładający nie rozporządza stałym funduszem! A potrzeby szkoły raz w ruch puszczonej nie czekają, aż kursor zbierze halerzowe datki, nie czekają czy uda się loterya na cele Koła, nie czekają, czy członkowie wpłacą wkładki, lecz rosną i muszą być spełnione, gdy szkoła ma wogóle istnieć i działać kulturalnie, na punkcie odrodzenia narodowego i uświadomienia mas.

L. p.	Rok szkolny	Rodzaj i nazwa szkoły	Czynna od roku	Klasa	Półrocze	Ilość zapisanych		
						Chłopców	Dziewcząt	Razem
I.	1910/11	Maryańskie Góry Szkoła 5-cio klasowa pospolita miesz. Grono nauczycielskie: <i>Franciszek Hypta</i> kierownik <i>Piotr Węgrzynek</i> nauczyciel <i>Helena Obmińska</i> nauczycielka <i>X. Franciszek Blahe</i> katecheta (z Mor. Ostrawy)	1909	I.	I.	42	27	69
					II.	42	27	69
				II.	I.	35	30	65
					II.	35	29	64
	Razem		I.	77	57	134		
			II.	77	56	133		
	1909		I.	I.	44	36	80	
				II.	43	35	78	
			II.	I.	36	28	64	
				II.	35	28	63	
			III.	I.	31	28	59	
				II.	30	27	57	
			Razem		I.	111	92	203
					II.	108	90	198
III.	1910/11	Maryańskie Góry Ochronka Kierowniczką: <i>Eugenia Hyptowa</i>	1909	I.	52	53	105	
				II.	60	59	119	
	1911/12		1909	I.	63	62	152	
				II.	63	62	125	

Toteż nie dziw, że główną troską Zarządu Koła i Komisji szkolnej było w ubiegłym roku sprawozdawczym utrzymanie szkół na pewnym wysokim poziomie i przysporzenie na ten cel odpowiednich funduszy, których lwia część szkoły Koła pochłaniają, a które nadto automatycznie z każdym rokiem wzrastają. Świadczy to z jednej strony o pomyślnym ich rozwoju i wytycznej w pracach Koła, by, co się robi, robić dobrze, z drugiej strony, było utrudnieniem, jak to już wyżej zaznaczono, w zakładaniu szkół nowych, jakkolwiek z różnych stron Śląska proszono o założenie nowych szkół. Pokusy bywały bardzo nieraz ponętne! Zarząd Koła jednak, choć nieraz już „mierzył siły na zamiary, nie zamiar według sił“ musiał prośbom takim odmawiać, nie mogąc przekraczać granic najoptymistycznie przypuszczalnej możliwości finansowej i nie chcąc tworzyć rzeczy nowych przez uszczerbek dawniej już istniejących.

Sprawozdanie niniejsze dotyczy więc tylko szkół, istniejących już w poprzednim roku. Może przyszłe sprawozdanie zdoła wykazać nowy pod względem zakładania szkół teren pracy Koła.

Na pierwszy plan wysuwa się **szkoła w Maryańskich Górach** jako najdalej geograficznie położona i najwięcej w ubiegłym roku, ze względu na konieczność zapewnienia jej należytego pomieszczenia w nowym własnym budynku, wymagająca wysiłków finansowych. Sprawa wzniesienia nowego budynku szkolnego w Maryańskich Górach została już zupełnie przygotowana, tak, że rozpoczęcie budowy z wiosną 1912 jest pewne. Budynek będzie mógł być oddany do użytku w ciągu r. szk. 1912/13.

Czynniki miejscowe niechętnie, a nawet wrogo odnoszą się do ludności polskiej, jej potrzeb i prac Koła w sprawach szkoły. Zarząd kopalni w Maryańskich Górach uchyla się nawet od zwyczajowo przyjętego obowiązku opłacania t. z. „szybowego“ od dzieci górników polskich, uczęszczających do naszej polskiej szkoły, co w innych miejscowościach jak w Mor. Ostrawie, Przywozie, Radwanicach i Hermanicach ma miejsce. W tej sprawie Zarząd Koła wdrożył energiczną akcję, odnośnie do Mar. Gór, stara się przez wpływowe czynniki skłonić kopalnię do składania należnych opłat i akcję tę musi pomyślnie do końca doprowadzić.

Poważną troską Zarządu Koła jest **szkoła w Radwanicach na Śląsku**, licząca dziś cztery oddziały w czterech klasach. Szkoła ta winna już dawno być przyjęta na etat gminy wobec 1200 przeszło osób (według urzędowego spisu, w rzeczywistości więcej) ludności polskiej i wobec postawy ludności polskiej, która przyjęcia tego się domaga. Rada gminna woli jednak subwencjonować szkołę niemiecką, niż uznać słuszne prawa ludności polskiej i stale odmawiać Kołu nawet skromnej subwencji na naszą szkołę. Zarząd Koła nie zraża się tem jednak i przedsięwziął już kroki celem urządzenia wielkiego wiecu demonstracyjnego przeciw tej uchwale.

Rodzaj i nazwa szkoły	Czynna od roku	Klasa	Półrocze	Ilość zapisanych		
				Chłopców	Dziewcząt	Razem
Radwanice (Śląsk) Szkoła 5 klasowa (nie- zupełna) pospol. miesz. utrzymywana przez I. Grono nauczycielskie: <i>Czesław Pawlik</i> kierownik <i>Antoni Bieda</i> nauczyciel <i>Anna Topolska</i> nauczycielka <i>X. Aleksander Serafin</i> katecheta (z Przywozu)	1909	I.	1911 II.	27	28	55
			1912 I.	24	17	41
		II.	1911 II.	25	16	41
			1912 I.	23	31	54
		III.	1911 II.	13	18	31
			1912 I.	29	16	45
		IV.	1911 II.	—	—	—
			1912 I.	18	17	35
		Razem . .	1911 II.	65	62	127
			1912 I.	94	81	175

I ta szkoła rozwija się pomyślnie pod względem frekwencji, jak i pod względem wpływów moralnych na ludność miejscową przedstawia znaczny wzrost. Z powodu szczupłości lokalu na pomieszczenie szkoły trzeba będzie w najbliższym czasie przystąpić do jej rozszerzenia, względnie do najęcia nowych sal szkolnych. Z żalem musimy dodać, że ciężkie nasze warunki finansowe nie pozwalają nam na założenie w Radwanicach ochronki, której brak bardzo daje się odczuwać.

Szkoła w Jaworzu średniem na Śląsku utrzymywana staraniem wspólnem Koła naszego, Koła pań w Krakowie, Bochni, Rzeszowie, Tarnowie i Wadowicach, powiększona od r. szk. 1911/12 o jedną klasę, wykazuje pod względem frekwencji rozwój bardzo pomyślny i wytrzymuje szczęśliwie konkurencyę ze szkołą „Schulvereinu“. Dalsza przyszłość tej szkoły była przedmiotem obrad posiedzenia delegatów Kół T. S. L. utrzymujących tę szkołę. Konferencya w tej sprawie odbyła się dnia 21 stycznia 1912 w lokalu naszego Koła pod przewodnictwem delegata Koła T. S. L. w Wadowicach p. notaryusza Hahna. Prócz naszych delegatów

wzięli w niej udział delegaci: Koła Pań w Krakowie, Kół w Wadowicach i Tarnowie, referent szkolny Zarządu Głównego Dr. A. Mikulski oraz kierownik szkoły w Jaworzu p. J. Kotas.

Na pierwszy plan obrad wysunęła się sprawa przejęcia szkoły na etat gminy. Wydawało się, że stosunki śląskie układają się pod tym względem pomyślnie, a skład nowowybranej Rady gminnej w Jaworzu, wróżył jak najlepsze nadzieje. Tymczasem ta nowa Rada gminna uchwalila utrakwizację szkoły polskiej w Jaworzu dolnem. Ta uchwała wzbudziła u Zarządu Koła obawę, że w razie przejścia szkoły w Jaworzu średnim na etat gminny i tę szkołę mógłby spotkać los podobny. Wobec takich słusznych zresztą obaw postanowiła konferencya Kół T. S. L. utrzymujących tę szkołę zaniechać na razie starań w Radzie gminnej, a akcyę całą na razie powierzyć miejscowym czynnikom politycznym.

Delegaci po dłuższej dyskusyi postanowili zatrzymać istniejący typ szkoły t. j. dwuklasowy, a to ze względu na potrzeby miejscowej ludności, mniejsze wydatki i szczupłość lokalu szkolnego. W razie bowiem powiększenia szkoły do 5 klas, musiałoby Koło przystąpić znacznym kosztem do rozszerzenia budynku szkolnego, wystarczającego ledwo na pomieszczenie dwu klas.

Mimo pozostawienia szkoły w tym samym charakterze wydatki jej wzrastają, gdyż jako nowozałożona wymaga wyposażenia w środki naukowe, sprzęty i przybory szkolne. Nie mogąc nabyć wszystkiego naraz z powodu trudności finansowych, wyposaża Zarząd Koła szkołę stopniowo. Przeróbka lokalu, powiększenie ilości sprzętów, kreowanie drugiej siły nauczycielskiej, remuneracye za naukę religii katolickiej i ewangelickiej oraz za naukę robót itp. powiększyły wydatki. Toteż Zarząd Koła I. zwrócił się do bratnich Kół, współutrzymujących szkołę, o podwyżkę ich świadczeń i podwyżkę tę w budżecie na r. 1912 przewidział.

Rodzaj i nazwa szkoły	Czynna od roku	Klasa	Półroczcie	Ilość zapisanych		
				Chłopców	Dziewcząt	Razem
Jaworze średnie 2 klasowa szkoła pospolita mieszana. Grono nauczycielskie: <i>Jan Kotas</i> kierownik <i>Franciszek Obrzut</i> nauczyciel <i>Katarz. Cienciatówna</i> naucz. robót Katecheta: Duchowieństwo miejscowe katol. i ewang.	1910		1910/11			
		I.	I.	29	11	40
			II.	28	10	38
		I.	1911/12			
		I.	I.	26	18	42
		II.	1911/12			
		I.	16	12	28	
		Razem . . .		42	30	72

Ochronka w Witkowicach. Z zalem przychodzi nam pisać tylko o ochronce w Witkowicach, gdyż na szkołę polską tamże, utrzymywaną przez gwarectwo, niema Koło dziś wpływu. Gwarectwo witkowskie zerwało wszelkie stosunki z Zarządem Gł. T. S. L. i Kołem I., bez najmniejszej ze strony obu tych czynników przyczyny, poprostu dlatego, że opieka T. S. L. nad szkołą w Witkowicach była mu niewygodna, a widocznie uświadomienie robotników wskutek działalności szkoły przestraszało go. Długą historię tego smutnego epizodu, wywołało żądanie Zarządu Gł. T. S. L., aby gwarectwo w myśl przyrzeczeń utworzyło kl. III. i rozszerzało ją podobnie jak szkołę czeską i niemiecką do 5 kl., czemu gwarectwo z początku się sprzeciwiało, chcąc w zarodku przez konkurencyę szkołę zdusić. Gdy następnie pod naporem życzeń robotników i za wpływami, aranżowanymi przez T. S. L. otworzyło kl. III. w szkole polskiej, zerwało z T. S. L. wszelkie stosunki, mianując samo nauczycieli, co dotąd było przywilejem T. S. L. Tak Zarząd Gł. jak i Koło I. czuwają nad tą szkołą. Koło I. utrzymuje w Witkowicach nadal ochronkę i szkółkę początkową a przez wydatną pracę przygotowuje poważny zastęp dzieci do szkoły polskiej.

Prócz tej działalności w zakresie szkół rozwinęło Koło także pracę w innym kierunku tj. w kierunku wychowania mas robotniczych, przez zakładanie i utrzymywanie kursów dla analfabetów (w Maryańskich Górach, Radwanicach, Witkowicach i Jaworzu średnim) o czem niżej, oraz przez dążenie do wpojenia w ludność przywiązania do szkoły i zainteresowania nią, do wyrobienia przekonania, że to nie import narzucony jej, lecz jej własność, której bronić musi i na którą musi drobne świadczenie, choćby centowe składać. Pomocne w tem były grona nauczycielskie, które potrafiły pewne kwoty, acz drobne, drogą skromnych składek uzyskać, a na pierwszy plan wysuwa się szkoła w Maryańskich Górach, obok niej zaś Jaworze średnie. Radwanice i Witkowiec czekają swej kolei.

Uznając, że odrodzenie Śląska nastąpić może nie tylko przez samą pracę szkolną i oświatową, ale przez podniesienie gospodarcze tamtejszej ludności, Zarząd Koła postanowił corocznie wstawić do swego budżetu kwotę 800 K. na rzecz założyć się mającej szkoły przemysłowej uzupełniającej na Śląsku.

W roku sprawozdawczym udzieliło Koło pomocy materialnej w kwocie 600 K. nowo powstałej szkole przemysłowej uzupełniającej w Suchej średniej, umożliwiając przeto przyjęcie tejże do skutku.

Sprawami szkół Koła I. zajmowała się komisya szkolna, wybrana przez Wydział Koła.

Posiedzenia Komisji odbywały się we wtorki. Dla utrzymania bezpośredniego kontaktu z Zarządem Gł. T. S. L., który ma statutem zagwarantowaną ingerencyę co do szkół, utrzymywanych

przez Koła, zapraszała Komisya szkolna na swe posiedzenia stale referenta szkolnego w Z. Gł. P. Dra Antoniego Mikulskiego, który też nie omieszkiał z tego zaproszenia korzystać i prawie każde posiedzenie zaszczytał swą obecnością, biorąc żywy udział w pracach Komisji. W sposób krótki załatwiono niejedną sprawę, wiele wyjaśnił P. Dr Mikulski na podstawie swych spostrzeżeń, poczynionych podczas wizytacji szkół. Za chętną gotowość współdziałania z Komisją szkolną i harmonijne ułożenie wzajemnego stosunku wyraża Zarząd Koła P. Drowi Antoniemu Mikulskiemu należne podziękowanie.

Stan szkół pod względem frekwencji przedstawia zamieszczona niżej tabelka.

Nazwa	Istnieje od r.	Chłopców	Dziewcząt	Razem
Witkowice Ochronka wraz ze szkółką początkową Mistrzyni: <i>Łucya</i> <i>Antosiewiczówna</i>	1909	35	39	74

BUDOWA SZKOŁY KOŁA I. T. S. L. W MARYAŃSKICH GÓRACH NA MORAWACH.

Sprawa budowy szkoły polskiej w Maryańskich Górach jest jednym z najaktualniejszych obecnie problemów, jest sprawą, która skupia w sobie wszystkie prawie siły, jest niejako punktem honoru I. Koła Towarzystwa szkoły ludowej, dlatego też tej sprawie osobny ustęp poświęcono w niniejszem sprawozdaniu.

Szkoła polska w Maryańskich Górach już w chwili jej założenia w r. 1909 wielkie rokowała nadzieje, bo tamtejsza ludność polska w liczbie około 5000 wskutek ustawicznych starć na tle narodowem z miejscową ludnością czeską i niemiecką, jest należyte uświadomiona tak, że utrzymanie polskiej szkoły uważa sobie prawie za istotną treść swej egzystencji.

Akcyą też polskiej szkoły w Maryańskich Górach tej nadziei nie zawiodła, bo szkoła w Maryańskich Górach, obecnie już o trzech klasach, liczy przeszło 200 dzieci, a ochronka dzieci około 130. Rzecz naturalna, że powstanie polskiej szkoły w gmi-

nie, obecnie pod zarządem czeskim będącej, wielkiem poparciem u miejscowych władz i ludności czeskiej cieszyć się nie mogło; sprawa lokalu była i jest dla rozwoju tejże polskiej szkoły i ochrony prawdziwie poważną przeszkodą. Z wielką tylko trudnością przyszło Zarządowi I. Koła wynająć lokal dla pierwszej klasy i ochronki na lat trzy, który to lokal za czynszem rocznym 1600 K. wynajęty, już po roku okazał się za szczupły, tak, że obecnie przy istnieniu dopiero klasy trzeciej, musiano ochronkę przenieść do innego domu, a trzy klasy w dotychczasowym lokalu duszą się formalnie, bo z jednej strony odpowiedniego lokalu na szkołę wogóle wynająć nie można, a z drugiej strony za lepszy, choć także nieodpowiedni lokal, musianooby płacić czynsz dochodzący do kilku tysięcy koron rocznie, a na to już fundusze Koła wprost nie wystarczają, pomijając już okoliczność, że uzyskanie własnego budynku stanowić może prawdziwie silną ostoję należytego rozwoju polskiej szkoły i zachętę dla polskiej ludności.

Aby więc byt polskiej szkoły utrwalić, postanowił Zarząd I. Koła T. S. L. z początkiem roku 1911, zakupić plac pod szkołę w Maryańskich Górach i przystąpić jaknajspieszniej do budowy domu dla polskiej szkoły i ochronki tak, by w jesieni 1912, nie znaleźć się bez dachu.

Rozpoczęto gorączkową prawdziwie pracę nad wyszukianiem odpowiedniego placu.

Rzecz ta ogromne sprawiała trudności raz dlatego, że prywatni właściciele nie mieli odpowiednich placów i ceny zbyt wygórowane dyktowali, powtóre I. Koło T. S. L. nie rozporządzało taką gotówką, by naraz cały plac w cenie kilkunastu tysięcy koron zapłacić. Wskutek tego też wydelegowano sekretarza Koła p. Wielgusa, który nawiązał rokowania ze zwierzchnością gminną Maryańskie Góry o kupno placu pod polską szkołę. Kwestya wyboru placu wielkie nastroczała trudności, bo z jednej strony rozchodziło się o taki plac, któryby był w bliskości dzielnicy przez polskich robotników zamieszkałej, z drugiej strony o plac, któryby nie był gdzieś w niewidocznym i niedostępnym zakątku.

Po kilku dość uciążliwych wędrówkach Sekretarz Koła wspólnie z Prezesem p. Ostrowskim i kierownikiem szkoły w Maryańskich Górach p. Hyptą, zdecydowali kupno placu tuż przy parafialnym kościele katolickim, w samem centrum miasta, przy jednej z głównych ulic. Po licznych konferencyach p. Wielgusa z p. Otipką, naczelnikiem gminy Maryańskie Góry ustalono obszar wybranego placu na 600 sążni, zaś cenę sążnia gruntu po 30 koron. — Ponieważ jednak plac odnośny miał służyć dla celów polskiej szkoły, do utrzymania której w zasadzie w pierwszej linii gmina miejscowa jest obowiązana, choć nie wedle ustawy — przeto udało się licznym zabiegom p. Wielgusa

i kierownika miejscowej polskiej szkoły skłonić gminę do sprzedaży gruntu po połowie ustalonej ceny, czyli po 15 kor. łącznie więc za kwotę 9000 kor.

Nie długo jednak wskutek zgody Koła na zmianę konfiguracji placu, uzyskano od gminy opust 1500 kor. tak, że kupiono plac za kwotę 7500 kor., który w rzeczywistości przedstawia wartość przeszło 20.000 kor.

Przyznać należy, że Zwierzchność gminy Maryańskie Góry a zwłaszcza jej burmistrz p. Otipka bardzo życzliwie do szkoły polskiej obecnie się odnoszą, bo i spłatę ceny kupna odpowiednio rozłożyli Kołu, a i odnośnie do budowy samej idą Kołu na rękę.

Nastęrczała bowiem jeszcze trudność kwestya funduszków na pokrycie ceny kupna za plac. Otóż dzięki życzliwości zwierzchności gminy w lipcu 1911 po zawarciu umowy o kupno wręczono gminie zadek 1000 kor., zaś w chwili podpisania kontraktu w październiku 1911 dalszą kwotę 3000 kor., zaś resztę w kwocie 3000 kor. pozostawiła gmina do zapłaty w ciągu lat trzech.

Przewyciężywszy najważniejszą przeszkodę, wzięto się gorączkowo do dalszej pracy, w tym kierunku. Dzięki usilnym i osobistym zabiegom p. Prezesa, Towarzystwo budowlane w Krakowie wygotowało plany na budowę polskiej szkoły i ochronki w Maryańskich Górach, zastosowane do potrzeb miejscowej ludności polskiej z uwzględnieniem, że szkoła ta będzie pięcioklasowa. Plany te są już przedmiotem badania przez starostwo w Morawskiej Ostrawie, a jest prawie pewność, że polska szkoła i ochronka w Maryańskich Górach już po obcych od września 1912 nie będzie się tulać kątach, ale już swój stosunkowo okazały dostanie budynek.

Jednak to pierwsza tylko i to radosna strona, druga jednak smutniejsza, to kwestya pokrycia kosztów budowy.

Wedle przedłożonych planów i kosztorysu, kosztu budowy samej wyniosą, nie licząc długu za plac jeszcze ciężącego kwotę około 98.000 kor.

Na pokrycie tych kosztów posiada I. Koło zaledwie 20.000 kor. uzyskane z zaciągniętej na budynek szkolny w Leszczynach w latach poprzednich przez Koło nasze wybudowany pożyczki hipotecznej, a zresztą tylko nadzieję w ofiarność nasz go polskiego społeczeństwa. Rozumiemy dobrze, że społeczeństwo samo składa już liczne w darze ofiary na cele oświaty na kresach, ale że z drugiej strony, gdzie rozchodzi się o najważniejszy kresowy polski posterunek i to posterunek tak już narodowo podniesiony i uświadomiony, że setki dzieci w ciągu lat trzech do polskiej przygarnięto szkoły, tam rozpoczętego dzieła, tj. rozpoczętej już budowy szkoły przerwać nam nie wolno bez narażenia się już nie tylko na ogromne materyalne straty, ale wprost na zagładę polskiej szkoły w Maryańskich Górach, a co najważniejsza na zdyskredytowanie działalności T. S. L.

Zarząd Koła naszego odniósł się również o pomoc w formie przyczynienia się do częściowego pokrycia kosztów budowy do Zarządu głównego T. S. L. i sądzi, że z funduszu Daru grunwaldzkiego uda mu się uzyskać wydatniejszą pomoc, zwłaszcza, że w myśl uchwał ostatniego zjazdu delegatów T. S. L. zgodzono się na bezzwłoczne użycie Daru grunwaldzkiego na budowę i organizację szkół na wschodnich i zachodnich kresach.

O uzyskanie pożyczki hipotecznej na budynek szkolny w Leszczynach Zarząd naszego Koła czynił starania w różnych instytucjach krajowych i dopiero po pokonaniu różnych trudności otrzymał ją wkońcu na dogodnych dla siebie warunkach w powiatowym towarzystwie zaliczkowym a to dzięki obywatelskiemu poparciu dyrektora tej instytucji W-go p. Brodackiego.

Za tą obywatelską i patriotyczną pomoc, która umożliwiła Kołu bezzwłoczne przystąpienie do budowy szkoły w Maryańskich Górach ośmielamy się złożyć na tem miejscu gorące podziękowanie samej instytucji, jakoteż dyrektorowi tejże W-mu Panu Brodackiemu.

Ze względu na mające nastąpić ukrajowienie szkoły T. S. L. w Leszczynach, Zarząd naszego Koła poczynił starania i wniósł do Wysokiego Sejmu petycję o przejęcie przez kraj również i długu hipotecznego w kwocie 20.000 koron ciężącego na szkole w Leszczynach.

Uważamy, że jest w pierwszym rzędzie obowiązkiem kraju przyczynić się tutaj na terenie galicyjskim do kosztów budowy budynku szkolnego.

Szkoła zaś w Leszczynach powstała wyłącznie ofiarnością obywatelstwa krakowskiego z drobnych składek składanych do puszek weteranów obchodzących w Krakowie lokale publiczne. Mamy niepłonną nadzieję że Wysoki Sejm w r. 1912 przyzna na ten cel kwotę 20.000 kor. tembardziej, iż w Komisji budżetowej W. Sejmu w załatwieniu petycji Koła zapadła w r. 1911 uchwała następującej treści: „do ewentualnego uwzględnienia przy rozkładaniu budżetu na rok 1912“.

Apel też Zarządu I. Koła T. S. L. o ofiarność, o datki, ze strony społeczeństwa bez dodatniego nie powinien przebrzmieć skutku; jeśli kiedy, to obecnie z całą szczodrobliwością społeczeństwo nasze rzuci hojny datek na wzniesienie tej ostoji polskości w Maryańskich górach, na budynek polskiej szkoły i umożliwi Zarządowi I. Koła T. S. L. spełnienie wzniesłego kulturalnego zadania i utworzenia polskiej kresowej placówki.

KURS DLA ANALFABETÓW CYWILNYCH I WOJSKOWYCH I. KOŁA T. S. L. W ROKU 1910-11.

W roku szkolnym 1910/11. obejmował Kurs przy szkole św. Floryana w Krakowie analfabetów cywilnych, albowiem, jak to już w sprawozdaniu za rok 1910. wyjaśniliśmy, c. k. Ministerstwo wojny rozporządzeniem z dnia 11 października 1910. Od. 5. Nr. 3948. zabroniło żołnierzom brania udziału w tych kursach. Wszelkie kroki poczynione w kierunku odwołania tego wcale nieuzasadnionego zakazu nie odniosły dotąd pożądanego skutku. — (Vide »Przewodnik Oświatowy« z r. 1912. Nr. 1. str. 43, 44 i 45 oraz str. 9—12).

W roku 1910/11 pobierało naukę na kursach 81 mężczyzn w wieku od 13—51 roku życia, a mianowicie:

w oddziale I.	41
„ II.	40
Razem	81

Nauka odbywała się tak jak w latach poprzednich w niedzielę i święta od godz. 2—5 po południu w budynku szkoły wydz. św. Floryana, Plac Matejki L. 11 pod kierownictwem dyr. J. Parczyńskiego.

Nauka rozpoczęła się dnia 18 września 1910. i trwała do 18 czerwca 1911.

Oddział I. prowadził nauczyciel szkoły wydzielowej im. św. Mikołaja p. Jan Orczykowski, oddział II. zaś p. Władysław Doruła, nauczyciel szkoły wydz. im. Jana Kochanowskiego. Nauki religii udzielał ks. J. Malik ze Zgromadzenia Ks. Ks. Misyonarzy.

Według przyjętego i długoletnią praktyką ustalonego planu naukowego, obejmował zakres nauki w Oddziale I.:

Rozmowy (pogadanki) z życia praktycznego, nauki higieny i o sprawach i obowiązkach obywatelskich i państwowych.

Wygłaszanie należyte zdań, wyrazów, zgłosek i głosek, jako przygotowanie do nauki czytania i pisania. — Czytanie na podstawie pisania na tablicy i zeszytach, czytanie na podstawie tablic ściennych Promyka, oraz stosownie zestawionych i dobranych ściennych tablic szkolnych, czytanie druku i pisma przy użyciu abecadła ruchomego oraz elementarzy Zaleskiego i szkolnego, pisanie i czytanie dyktatów na tablicy i w zeszytach.

Czytanie i pisanie liter dużych oraz ustępów ciągłych poetycznych i prozaicznych.

Nauka języka polskiego stosowała się ściśle do nauki czytania, a ponadto podawała wiadomości z dziejów polskich i przyrody

oraz pouczenia popularne o obowiązkach i prawach obywatelskich tudzież elementarne wiadomości z higieny życia codziennego. Nauka religii prowadzona przystępnie pouczała o obowiązkach względem Boga i bliźniego na przykładach praktycznych i przygotowywała do Sakramentu św. — Nauka rachunków obejmowała poznanie liczb i cyfer oraz działania 4 zasadnicze pamięciowo i piśmiennie na przykładach życia codziennego i uzmysławiania :

- | | | |
|----|-------------------------|----------|
| a) | w zakresie od | 1—10 |
| b) | „ od | 10—100 |
| c) | „ od | 100—1000 |

z równoczesnem z znanymieniem frekwentanta z monetami, miarami i ciężarami najczęściej używanymi.

Frekwentanci rozwiązywali praktyczne zagadnienia rachunkowe pamięciowo i piśmiennie na tablicy i w zeszytach.

W Oddziale II. rozszerzano zakres nauki w tych samych przedmiotach, aby nabyć wprawy w czytaniu zrozumiałem, bieglem i wyrazistym na podstawie książki dla szkół przem. uzup. Część I. uwzględniając przeważnie ustępy z historii polskiej, geografii, przyrody, higieny, oraz ustroju gminy, kraju i państwa. W dalszym ciągu w miarę postępów w nauce czytania korzystali frekwentanci oddziału II. z wypożyczalni założonej przez Koło I. T. S. L. a prowadzonej przez nauczyciela p. Wł. Dorulę.

Ćwiczenia piśmienne w Oddziale II. obejmowały głównie stylistykę praktyczną życia codziennego, jak pisanie korespondentek, listów kartkowych i zwyczajnych, przekazów, telegramów, podań itd. a zestawiony tak komplet ćwiczeń i w osobnej teczce ułożony, zabierali frekwentanci dla siebie przy końcu kursu jako poradnik na dalszą drogę życia.

Zakres nauki rachunków również rozszerzono w Oddziale II. ponad 1000 i utrwalono wiadomości rozlicznymi zagadnieniami z życia praktycznego, jak n. p. zestawianie rachunku dziennego, tygodniowego itd.

Rok szkolny zakończono uroczystym popisem dnia 18 czerwca 1911 w obecności Prezesa Rady Nadzorczej Dra Gertlera, a zarazem Członka Zarządu Głównego, P. Witolda Ostrowskiego, Prezesa Koła I., P. P. Wielgusa i wielu Członków Koła I.

Frekwentanci popisywali się wiadomościami z nauki religii, czytania, pisania, rachunków, z historii polskiej, deklamacyi itd. Odpowiadali bardzo trafnie i biegle nie tylko na pytania nauczycieli, ale także na zagadnienia pp. Dra Gertlera i Prezesa W. Ostrowskiego ku najzupełniejszemu zadowoleniu obecnych.

Wielkie uznanie zjednały sobie także prace piśmienne i stylistyczne, które obecni mieli sposobność oglądać. Po skończonym popisie rozdano wszystkim nagrody w obrazach: Kościuszki, Mickiewicza, ks. Poniatowskiego oraz w książkach do czytania

z daru Koła I. T. S. L. tak, że każdy frekwentant, który wyuczył się czytać został obdarzony upominkiem.

Frekwentanci Oddziału II. otrzymali nadto świadectwa ukończonego kursu.

Po serdecznej przemowie Dra Gertlera i Prezesa Ostrowskiego zwróconej do frekwentantów w celu zachęty do dalszego kształcenia się i do nauczycieli z podziękowaniem za sumienną a skuteczną pracę, wyrażali także frekwentanci prawdziwą wdzięczność prostymi a szczerymi słowy często ze łzami w oczach tak dla Towarzystwa Szkoły Ludowej i Obecnych na popisie, Członków, jakoteż dla nauczycieli.

Wynik klasyfikacyi w r. 1910/11 :

Rok 1910/11	Oddział I.	Oddział II.	Razem
Zapisanych :	41	40	81
Do końca pozostałych :	33	25	58
Klasyfikowanych w postępie :			
bardzo dobrym	10	7	17
dobrym	13	18	31
dostatecznym	3		3
Razem . . .	26	25	51

W Krakowie dnia 18 czerwca 1911.

J. Parczyński.

W początku półrocza r. 1911/12 uczęszczało :

do Oddziału I. 31

„ II. 34

Naukę w Oddziale I. prowadził p. Jan Orczykowski, uuczytel szkoły wydziałowej im. św. Mikołaja; w Oddziale II. p. Władysław Dorula, nauczyciel szkoły wydziałowej im. Stefana Batorego.

Nauki religii udziela ks. Adam Górkiewicz, wikaryusz przy kościele św. Floryana.

Obok tego kursu założyło Koło w r. 1911 kursa dla analfabetów przy szkołach w Czarnej Wsi i Dębnikach, pragnąc w ten sposób jąć się pracy w gminach wcielonych w organizm Krakowa. Kursy te stawiają tam pierwsze kroki i nie mogą się dotąd poszczycić większymi rezultatami.

W roku 1911 przejęło Koło na swój rachunek Kursy analfabetów przy szkołach kresowych. Jak to zaznaczono w sprawozdaniu o tych szkołach, rozwijają się one pomyślnie. W szczególności można to powiedzieć o kursie przy szkole w Maryańskich Górach.

Właściwy kurs dla analfabetów liczył w roku 1911 18-tu uczniów. Z kursem tym złączony jest kurs języka niemieckiego dla dorosłych, na który uczęszcza 12 osób. Na obu tych kursach nauka odbywa się po 6 godzin tygodniowo: udziela jej nauczyciel p. Piotr Węgrzynek; kierownikiem ich zaś jest p. Franciszek Hypta.

Również odbywają się kursy przy innych szkołach kresowych, przez Koło utrzymywanych: ze względu jednak na mniej korzystne warunki miejscowe nie są one tak ściśle zorganizowane.

SPRAWOZDANIE KOMISYI CZYTELNIANO-ODCZY- TOWEJ ZA ROK 1911.

W roku sprawozdawczym ruch w Komisji czytelniانو-odczytowej był niestety cokolwiek słabszym, jak w roku ubiegłym. Przypisać to należy temu, iż wydatniejsza praca w innych Komisjach absorbowała siły członków Wydziału ze szkodą dla pracy w naszej Komisji. Prócz tego usiłowania nasze, by pracę w Komisji podzielić z członkami z poza Wydziału Koła, nie odniosły pożądanego skutku i ograniczyć musieliśmy się do nakładania pracy na tych, którzy nią już w innych Komisjach obarczeni byli. Stąd też wynika, że prelegentów Komisji reprezentuje zaledwie kilku członków Komisji, którzy mimo tego wygłosili w roku sprawozd. dwadzieścia kilka odczytów.

Dobłą stroną tego „malum necessarium“ było to, że jedni i ci sami prelegenci stykając się po czytelniach z jedną i tą samą grupą słuchaczy, nawiązali z nimi ściślejszą nić duchową, czego wynikiem było, iż słuchacze ci, znając swych prelegentów, niejednokrotnie zwracali się do nich z ufnością po wyjaśnienia w rozmaitych kwestyach i odczyt stawał się przyjacielską pogadanką, przynoszącą bez porównania więcej korzyści, niż sucha prelekcya.

Szczupłe sale czytelni nie mogły niejednokrotnie pomieścić słuchających, dlatego też prelegenci musieli nieraz przenosić swój odczyt lub pogadankę pod gołe niebo. Wszędzie tam, gdzieśmy docierali, spotykaliśmy się z życzliwością probostwa, dworu i szkoły. Gdźieniedzie nawet jak np. w Bronowicach W. odczyty i zebrania nasze ogłaszano z ambony. W Grajowie, w powiecie wielickim, użyzył nam p. Bielecki właściciel tejże wsi sali we dworze na każdorazowe zebranie nasze i z życzliwością dopomagał nam w naszych usiłowaniach, dzięki czemu znaleźliśmy w Grajowie jeden z najpotężniejszych terenów dla pracy oświatowej.

Mamy nadzieję, że następny rok przyniesie nam jeszcze obfitszy plon, tembardziej, iż wielu z członków T. S. L. stojących dotąd poza Wydziałem, przyrzekło nam swój współudział w naszej pracy odczytowej. Z tego też miejsca apelujemy gorąco do wszystkich członków I. Koła, by raczyli zgłaszać w kancelaryi Koła swą gotowość do czynnego współdziałania z Wydziałem przynajmniej w Komisji czytelniano-odczytowej. Brak tych chętnych sił odczuwaliśmy dotkliwie w roku sprawozdawczym, tak, że nieraz przychodziły nam na myśl słowa ludowej pieśniarki „Choć jest ziarno — niema rąk do siania“.

Dla lękliwych — mamy to proste słowo zachęty: praca (gdy więcej sił) nawet mała — a najwdzięczniejsza! Tylko raz spróbować — a kto raz się z ludem na tej drodze zetknął, z pewnością nietylko sam do niego powróci ale i innych do tego zachęci.

WYKAZ ODCZYTÓW W ROKU 1911.

22 stycznia. Dr. Karol Krzetuski: „O kooperatywach“, czytelnia w Toniach.

29 stycznia. X. Jan Wądołny: „Królowa Jadwiga“, bursa A. Potockiego.

29 stycznia. Dyr. P. Spławińska „O powstaniu styczniowym“, szkoła wydż. im. Mickiewicza.

29 stycznia. Tadeusz Piotrowski: „Powstanie styczniowe“, (2 odczyty) w szkole wydż. im. św. Floryana.

2 lutego. Tadeusz Piotrowski: „Powstanie styczniowe“, bursa A. Potockiego.

10 lutego. Tadeusz Piotrowski: „Życie star. Greków i Rzymian“, bursa A. Potockiego.

17 lutego. Tadeusz Piotrowski: „Tatry“, bursa A. Potockiego.

5 marca. Aug. Zaleski i J. Rachwał: „Powstanie styczniowe“, Czytelnia w Grajowie.

26 marca. Aug. Zaleski i J. Rachwał: „Powstanie styczniowe“, Czytelnia w Kobylanach.

30 kwietnia. Tadeusz Piotrowski: „O konstytucyi 3 Maja“, Szkoła zawodowa introligatorska.

4 maja. Tadeusz Piotrowski: „O konstytucyi 3 Maja“, szkoła zawodowa masarska.

7 maja. Tadeusz Piotrowski: „O konstytucyi 3 Maja“, bursa A. Potockiego.

7 maja. Tadeusz Piotrowski: „O konstytucyi 3 Maja“, wykład z okazji otwarcia czytelnii T. S. L. w Łobzowie. Słowo wstępne ks. prof. Piechnik.

14 maja. Prof. Antoni Bielak: „O ziemi i gwiazdach“, czytelnia w Łobzowie.

25 maja. X. Jan Wądołny: „Królowa Jadwiga“, czytelnia w Łobzowie.

28 maja. X. J. Piechnik i A. Bielak: „Podróż po Europie“, czytelnia w Łobzowie.

3 czerwca. X. J. Piechnik: Przemówienie do dzieci z Radwanic pod pomnikiem grunwaldzkim.

24 września. X. J. Piechnik: Kazanie patryotyczne przy poświęceniu szkoły w Przywozie.

24 września. Tadeusz Piotrowski: „Stosunki ludności polskiej w Brazylii“, czytelnia w Grajowie.

25 września. Tadeusz Piotrowski: „Tatry i Pieniny“ wykład illustrowany własnymi zdjęciami (skioptikonem) w szkole wydź. im. św. Floryana.

8 października. Grzegorz Cicimirski: „Miasta a przedmieścia pod względem ekonomicznym“, czytelnia w Łobzowie.

26 listopada. Grzegorz Cicimirski: „Organizacja i znaczenie krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu“, czytelnia w Łobzowie.

26 listopada. Tadeusz Piotrowski: „O powstawaniu miast i znaczeniu rękodzieł w wiekach średnich“, bursa im. A. Potockiego.

8 grudnia. X. J. Piechnik i Tad. Piotrowski: Wykład i przemówienie na wieczorku listopadowym w bursie A. Potockiego w Krakowie.

14 grudnia. Tadeusz Piotrowski: „Organizacja cechów w wiekach średnich“, bursa A. Potockiego.

Wykaz czyteln i bibliotek

I. Koła T. S. L. w Krakowie.

A) K r a k ó w.

1. Biblioteka przy szkole dla dorosłych analfabetów w Krakowie założona w r. 1908. Kierownik dyr. J. Parczyński. Korzysta z niej nadto szkoła uzupełniająca wieczorna dla młodzieży rzemieślniczej.

2. Biblioteka przy bursie im. A. Potockiego dla młodzieży rękodzielniczej i handlowej w Krakowie, założona w roku 1909. kosztem 293 K 85 hal. Kierownik; dyrektor bursy p. Tadeusz Piotrowski.

3. Biblioteka przy zakładzie ks. Siemaszki, założona w roku 1909, kosztem 258 kor. 34 hal. Kierownik: dyrektor zakładu ks. Rzymelko.

4. Biblioteka przy szkole miejskiej im. Długosza, założona w r. 1908. Kierowniczką: p. M. Baudowna.

5. Biblioteka przy szkole im. Tad. Kościuszki, założona w r. 1908. Kierowniczką: p. J. Grynfeld.

6. Bibl. przy szkole św. Kingi, założona w r. 1909. Kierownicza: p. I. Wochowa.

7. Biblioteka przy szkole Jachowicza, założona w r. 1909. Korzystają z niej nadto uczniowie szkoły zawod. piekarskiej. Kierownik: dyrektor J. Krókowski.

8. Biblioteka przy szkole im. Piramowicza, zał. w r. 1910. Kierownicza: p. Ludwika Horackówna.

B) P o w i a t k r a k o w s k i.

9. Biblioteka przy szkole ludowej w Półwsiu Zwierzyńskim, założona w r. 1911. Kierownicza: Irena Szkocka, nauczycielka.

10. Czytelnia w Bronowicach wielkich, założona w r. 1909, kosztem 94 K 55 h. Kierownik: p. L. Szafrąński, dyr. szkoły.

11. Czytelnia w Toniach, założona w r. 1909, kosztem 99 K 39 h. Kierownik: włościanin p. Gnutkiewicz.

12. Biblioteka w Prądniku czerwonym (dar Związku Pracy Narodowej) uzupełniona przez I. Koło T. S. L. kosztem 60 K. Kierownik: p. dyrektor M. Miętka.

13. Czytelnia w Łobzowie (dar Z. P. N.). Kierownik p. dyr. Szymon Olas.

14. Czytelnia w Nowej Wsi (dar Z. P. N.). Kierownik p. dyr. Szymon Olas.

15. Czytelnia w Modlnicy (dar Z. P. N.), umieszczona w tamtejszym dworze u Wnego P. Konopki.

16. Czytelnia w Bolechowicach (dar Z. P. N.), umieszczona na plebanii.

17. Czytelnia w Kobylanach (dar Z. P. N.), umieszczona u kierownika szkoły p. Jana Czecha.

C) W i n n y c h p o w i a t a c h.

18. Czytelnia w Facimiechu (dar Z. P. N.), p. Podgórze.

19. Czytelnia w Mogilanach (dar Z. P. N.), p. Myślenice.

20. Czytelnia w Grajowie (dar Z. P. N.), p. Wieliczka, kierownik Antoni Michalski.

21. Czytelnia w Broszkowicach ad Oświęcim, założona przez I. Koło T. S. L. w r. 1910, kosztem 160 K. Kierownicza: p. M. Kacicka.

22. Biblioteka przy szkole ślusarskiej w Sułkowicach, założona w r. 1908, kosztem 205 K 39 h. Kierownik p. inżynier Smreczyński.

23. Czytelnia w Rzęsce, założona w r. 1909, kosztem 99 K 39 h. Kierownik p. Jakób Pułka, naczelnik gminy.

D) C z y t e ł n i e n a ś l ą s k u.

24. Czytelnia w Ustroniu, założona w r. 1910, kosztem 115 K. Kierownik: naucz. tamt. szkoły.

25. Czytelnia w Jaworzu średnim, założona w r. 1910, kosztem 150 K. Kierownik p. Jan Kotas.

E) Czytelnie w Bośni.

26. Czytelnia w Martinac, założona w r. 1909. Kierownik p. Józef Jamroz.

27. Czytelnia w Rakowac, założona w r. 1909. Kierownik Jan Janeczko.

28. Czytelnia w Devetinie, założona w r. 1909. Kierownik Jan Gąsiecki.

29. Czytelnia w Dubrawie, założona w r. 1909. Kierownik Józef Ryś.

30. Czytelnia w Gumierze, założona w roku 1910, kosztem 100 K. Kierownik p. Wojciech Kuduk.

DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWA W BOŚNI i NA SPIŻU.

Zarząd Koła złożyłwszy akcyę co do Polaków w Bośni w wyprawne ręce posłów parlamentarnych, w szczególności JWPana Rady Dworu Dra Germana i zmarłego w ciągu roku 1911. ś. p. Ignacego Petelenza, wyczekiwał na wyniki ich interwencyi u Rządu wspólnego i w delegacyach. Sprawie tej mimoto nie pozwalał zasypiać: wnoszeniem memoryałów na ręce tych pp. posłów przypominał ją, a przez artykuły w prasie utrzymywał zainteresowanie w opinii publicznej.

Z początku roku 1912. zaszedł zwrot pomyślny wskutek zmiany osoby najwyższego zwierzchnika administracyi Bośni. — Ekscelencya Biliński, odpowiadając na pismo Zarządu Głównego składające mu życzenia z powodu zamianowania go wspólnym ministrem skarbu, zapewnił o swej życzliwości i zainteresowaniu się sprawami osadników polskich w Bośni. Ta przychylność ze strony osoby najwięcej w tej sprawie decydującej pozwala przypuszczać, że załatwienie jej wypadnie po myśli życzeń zarówno naszych, jak i całego społeczeństwa polskiego, któremu nieobojętny jest chyba los tysięcy współbraci, rzuconych w zupełnie obce sobie środowisko.

Dla informacyi Eksc. Bilińskiego przygotowuje Zarząd Koła obszerny memoryał, który będzie mu w krótkim czasie przedłożony.

Poza tą akcyą przygotowawczą nie zaniechał Zarząd Koła utrzymywać z Polakami w Bośni stosunków, zawartych

przez założenie tam w ubiegłych latach czytelní, wzmocnionych zaś przez pobyt wśród nich w roku 1910, członka Zarządu Koła X. Józefa Piechnika. Rodacy nasi z Bośni za pośrednictwem X. Piechnika utrzymywali ożywioną wymianę korespondencyi z Zarządem Koła, składali nawet swój skromny grosz na cele Koła. Na ich prośby zorganizował Zarząd Koła w gminach zamieszkałych przez ludność polską szkółki początkowe, założył nową czytelníę w ? , do istniejących już czytelní przysłał książki do czytania i kalendarze, wysłał zapas książek polskich do nabożeństwa, by ludzie ci, pozbawieni słowa polskiego w kościele, sami przynajmniej w swoim ojczystym języku mogli się modlić.

Na ręce Zarządu Koła zgłaszało się kilku kandydatów na wędrownych nauczycieli dla ludności polskiej. Zarząd Koła ze względu na stosunki w Bośni nie mógł z tych zgłoszeń korzystać: zastrzegł sobie jednak użycie zgłoszonych kandydatów wówczas, gdy stosunki administracyjne w Bośni odpowiednio się ułożą i będzie można uzyskać szkoły polskie w Bośni.

Zarząd Koła tedy nie zaniedbał Rodaków w Bośni: robił dla nich i ich interesów narodowych, na co tylko pozwalało oddalenie, stosunki miejscowe i skromne środki Koła.

Największy zysk natury więcej idealnej to chyba ten, że ci biedacy. dalecy od swego pnia ojczystego wiedzą, że tu na ziemi polskiej o nich nie zapominają, myślą o ich losie! To przeświadczenie będzie krzepiło ich przywiązanie do kraju ojczystego, nie pozwoli im wynarodowić się: będą czuli istniejącą mimo oddalenia solidarność narodową.

Jak lat poprzednich, utrzymywało i w roku 1911. Koło jednego wychowanka ze Spiżu w Zakładzie X. Siemaszki.

Pozatem nie prowadzi Koło żadnej szerszej akcji na Spiżu, nie chcąc rozpraszać swych sił i funduszków na różne rozbieżne kierunki.

SPRAWOZDANIE KOMISYI PRASOWEJ.

Czynności prasowe spoczywały w rękach Dra Adama Bieleckiego i Dra Kazimierza Ostrowskiego.

Zakres czynności Komisji prasowej przedstawiony jest obszernie w sprawozdaniach za rok 1909, (str. 31) i za rok 1910. (str. 30); powtarzać go zatem nie ma potrzeby.

Jak w latach poprzednich, rozwijała Komisja działalność w dwóch kierunkach.

Jeden kierunek, to informowanie ogółu o działalności Koła.

Koło nasze, korzystając w wydatny sposób z ofiarności publicznej, uważało za swój obowiązek stwierdzać publicznie, skąd

plyną ofiary na jego rzecz, dawać wyraz wdzięczności za tę ofiarność, oraz, nie czekając na roczne sprawozdanie, zaznaczać pokrótce ważniejsze momenty działalności Zarządu.

Drugi kierunek działalności Komisji nazwaćby można agitacyjnym.

Przez różne artykuły zamieszczane w dziennikach miejscowych apelował Zarząd Koła do ogółu, zachęcał społeczeństwo do popierania materialnego i moralnego zadań Koła.

Że te odezwy nie były bezowocne, wykazuje to sprawozdanie, dał zaś już temu wyraz Zarząd Koła z podziękowaniem zamieszczonem w części ogólnej sprawozdania.

SPRAWOZDANIE KOMISJI PRZEDSIĘBIORSTW.

Skład komisji:

Przewodniczący: Edmund Piechnik.

Sekretarz: Tadeusz Piotrowski.

Członkowie: Dr. Bogdani Roman, Dr. Iskrzycki Tadeusz, Klimecki Stanisław, Krzyżanowski Jan, Nycz Stanisław, Dr. Ostrowski Kazimierz, Rachwał Józef, Rykała Karol, Till Stanisław, Uderski Edward, Zaleski August.

Akcya jednania członków postępowała w dalszym ciągu, uwieńczona rezultatem bardzo pomyślnym.

Dochód z wkładek członków rośnie z każdym rokiem, jak to widać z następującego zestawienia:

W roku	Ilość członków		Dochód z wkładek
	zwyczajnych	wspierających	
1909	709	142	2024 K
1910	729	269	3628 K
1911	1089	381	5002 K

Obok tej podstawy finansowej zwiększająca się corocznie ilość członków przynosi Kołu siły moralnej. Te liczne szeregi członków to dowód, że działalność Koła znajduje zaufanie i poparcie w społeczeństwie, że coraz to większe zastępy, uznając skuteczność akcji Koła zaciągają się pod jego sztandary, by swemi siłami przyczyniać się do rozwoju Koła.

Te motywy nakazywały Komisji przedsiębiorstw wytyczać swą inicjatywę w kierunku zwiększenia liczby członków Koła. Obok działalności czysto osobistej zainicjowała Komisya akcyę w szerszym zakresie. Zwróciła się przedewszystkiem do sfer tych, których narodowym obowiązkiem jest szerzyć oświatę wśród

szerokich warstw, do sfer nauczycielskich. Wezwanie to nie pozostało bez odpowiedzi: liczne zastępy nauczycielstwa wstąpiły w szeregi członków Koła.

Taką samą akcyę wdrożyła Komisya w Kołach profesorów szkół średnich, wśród których Koło nasze dotąd liczy wielu członków.

Na tem nie poprzestaliśmy. Na rok 1912, przygotowana jest akcyja, celem jednania członków wśród wszystkich warstw mieszkanców Krakowa. Dążeniem jest naszym, by wszyscy, którzy są obojętni dla sprawy narodowej, a tylko z nieświadomości lub braku zachęty nie należeli dotąd do Towarzystwa Szkoły ludowej, zapisali się w nasze szeregi.

Oprócz tego przygotowała Komisya kilka przedsięwzięć na rok 1912., rokujących nadzieję wydatnych dochodów.

Jednym z nich jest zbieranie odpadków metalowych. Zarząd Koła uzyskał od Magistratu miasta Krakowa 18 skrzynek, używanych dawniej do zbierania śmieci i dzięki uprzejmości właścicieli pomieszczał je w uczęszczanych lokalach publicznych, wygotowując równocześnie apel, zarówno do właścicieli tych lokalów, jakoteż, do publiczności, by odpadki metalowe, jak kapsle od flaszek, puszki z konserw, i t. p. do tych skrzynek wrzucali. Na te odpadki znajdują się nabywcy, a ze sprzedaży ich będzie można osiągnąć pokaźny zysk.

Komisya przygotowała również akcyę celem zbierania odpadków papierowych.

Zajmowała się też Komisya przygotowaniem loteryi artystycznej. Ciągnięcie odbyło się 3 maja 1912. Przygotowano 3.000 losów w cenie po 1 K.; wszystkie losy zostały rozsprzedane. Usilnym zabiegom udało się zgromadzić znaczną ilość fantów przeważnie wysoce artystycznej wartości.

Bilans tego przedsięwzięcia przedstawia się już teraz bardzo korzystnie i Koło może liczyć na czysty zysk około 2.500 K.

Komisya zajmowała się również projektem urządzenia kinematografu i fotoplastikum. Komisya zebrała już potrzebne materiały i zestawienia, oraz wdrożyła układy co do lokali i t. p.; dalszą akcyę przekaże następcom.

Do stałych przedsięwzięć urządzanych przez Koło zaliczają się loterye spożywcze przed Świątami Wielkanocnymi i wycieczki statkami na Bielany w oba dni Zielonych Świąt. Komisya korzysta z doświadczeń lat ubiegłych i stara się o ciągle ulepszanie urządzenia tych przedsięwzięć.

Publiczność darzy je coraz większem uznaniem i zaufaniem: oba przedsięwzięcia zdołały sobie wyrobić wśród niej dobrą markę i zaczynają zaliczać się do tradycyjnych zwyczajów Krakowa. To powoduje ciągły wzrost dochodu i pozwala nam mieć nadzieję, że dochód ten corocznie będzie się zwiększał.

Mówiąc o wyniku loteryi spożywczej, podnieść musi Komisya, że główną zasługę jej urządzenia przypisać należy przede-

wszystkiem Komitetowi Pań pod przewodnictwem JW Pani Juliuszowej Leowej, które stałą sympatyą darząc naszą loteryę, z gorącym zapalem i wielkiem nieraz poświęceniem dokładają starań, by loterya przedstawiała się jak najokazalej.

Obok nieustrudzonej przedsiębiorczości Pań wspomnieć i podnieść należy ofiarność na cele loteryi naszego Obywatelstwa, szczególnie sfer kupieckich.

Podobnego przyrostu dochodów nie można stwierdzić w składkach, zbieranych do obnośnych skarbonek; przeciwnie suma tych składek obniżyła się w stosunku do roku poprzedniego.

Przyczyny tego nie łatwe do uchwycenia. Być może, że rok 1910., rok uroczystości grunwaldzkich był wydatniejszy wskutek zwiększonego ruchu przejezdnych: może przyczyna leży w zmniejszonej energii i rzutkości zbierających kursorów: wreszcie może miała tu wpływ i ta okoliczność, że inne instytucje zbierają również składki do skarbonek obnośnych.

Usunięcie pierwszej i ostatniej przyczyny niedomagania nie leży w mocy Komisji lub Zarządu Koła. Komisja zajęła się tylko drugą z wymienionych przypuszczalnych przyczyn i wnioski jej przedkładane Zarządowi Koła zmuszały do pobudzenia gorliwości kursorów, racjonalniejszego podziału zakresu czynności między nich, a wreszcie do zmiany osób.

Dopiero rok 1912 pokaże, czy zmiana osoby jednego kursora przyniesie rezultat korzystny.

W roku 1911. zwiększył się wpływ ze skarbonek stałych i z kuponów rabatowych. — Kilka firm handlowych umieściło też przy telefonach puszki naszego Koła i ściągają do nich za użycie telefonu przez osoby nie należące do ich personelu skromne opłaty na rzecz Koła. Spis tych firm podany jest w dodatku do sprawozdania kasowego.

Powoli przyjmują się na gruncie krakowskim bloczki na rachunki kupieckie. Instytucja to w Krakowie nowa; kupcy i publiczność nie zdołali się jeszcze z nimi oswoić. Ale mimo to daje się zauważyć w tym kierunku pewien postęp. Obok bloczków mniejszych, które pobiera od nas kilka firm niżej wyliczonych za złożeniem opłaty na Koło, wprowadza Komisja w używanie bloki większe, zaopatrzone nazwą odnośnej firmy, a mogące pomieścić większe rachunki. Na drugiej stronie każdej kartki umieszczone są ogłoszenia, dające również zysk Kołu. Bloki te wprowadziła u siebie już w lutym 1911. z wielką gotowością restauracja P. Mrozowskiego w hotelu Pollera i stale ich używa, dając Kołu wynoszący w roku 1911. kwotę 180 K 40 h.

Ten czyn prawdziwie obywatelski p. Mrozowskiego podnosimy z prawdziwem uznaniem, tem większem, że p. Mrozowski w początkach musiał przezwyciężać pewną niechęć ze strony publiczności, niechęć zapewne nieuzasadnioną, ale wytłómaczoną wobec nowości.

Przykład ten pociągnął za sobą innych. Właściciele restauracji w Starym Teatrze oświadczyli również chęć wprowadzenia bloczków rachunkowych naszego Koła w swoim lokalu; sprawa to jest już przygotowana prawie do wykonania.

Działalności wydawniczej zaniechała Komisya zupełnie w roku 1911. — Komisję zajmowały bowiem przedsiębiorstwa wyżej wyliczone, wymagające wyteżonej pracy, a mogące przynieść lepsze wyniki finansowd, niż równie żmudna, a mniej owocna akcyja wydawnicza.

Na rok 1912. ułożyła jednak Komisya jedno tego rodzaju przedsiębiorstwo. Znany pisarz Władysław Belza ofiarował Kołu po cenie znacznie niższej 1000 egzemplarzy najnowszego wydania „Katechizmu polskiego dziecka”. Rozsprzedaż tego wydawnictwa przynieść może zysk około 400 K.

SPRAWOZDANIE KOMISJI SKARBOWEJ.

Skład Komisji: przewodniczący: Jan Krzyżanowski, sekretarz: Stanisław Nycz, członkowie: Cicimierski Grzegorz, Rzewuski Lesław, Szkocki Leon, Uderski Edward.

Wybrana poraz pierwszy w tym roku w łonie Zarządu Komisya skarbowa przystąpiła przedewszystkiem do obmyślenia systemu buchalteryi odpowiedniego dla Koła. Potrzeba reformy w tym kierunku była nagląca wobec wzrostu agend, a co zatem idzie, wzmóżenia się bardzo znacznie obrotu kasowego.

Jako punkt wyjścia postawiła Komisya zasadę, że system, któryby miała wprowadzić, musi obok wymagań racjonalnej buchalteryi być bardzo prosty i przejrzysty. Koło bowiem przy swej wielkiej ekspansji budżetowej jest za mało zasobne, by mógł ponieść wydatek na utrzymanie stałej siły, wykształconej fachowo w rachunkowości i posługuje się bezinteresowną pracą skarbnika.

Komisji udało się obmyśleć system, mający wszystkie powyższe zalety i umożliwiający każdej chwili nieobeznanemu nawet z buchalteryą zorientować się w stanie funduszków Koła.

W lokalu Koła znajdują się dwie księgi, księga asygnat i kwitaryusz; przez te księgi musi przejść każdy wpływ pieniężny i każdy wydatek.

Koło ma rachunek bieżący w filii Akc. Banku Związkowego dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych w Krakowie. Tam składa się wszystkie fundusze Koła, przez ten Bank skutecznia się wypłaty.

Wskutek tego odpada potrzeba prowadzenia kasy.

Koło zostaje też w rachunku bieżącym z Zarządem Głównym T.S.L.

Wszelkie alegaty uzasadniające wpłaty i wypłaty przez Bank Związkowy i Zarząd Główny znajdują się w aktach Koła.

Księgi zatem prowadzone w Kole, rachunek bieżący Banku Związkowego i Zarządu Głównego wraz z alegatami dają zupełny obraz finansowego stanu Koła i stanowią podstawę do zestawień rachunkowych i rozdziału dochodów i wydatków na poszczególne konta.

Skarbnik koła urzędował stale dwa dni w tygodniu w lokalu Koła i w tych dniach przyjmował wpłaty i skuteczniał wypłaty.

Zastępca skarbnika miał powierzony dozór nad kursorami, zbierającymi składki do skarbonek odnośnych, odbierał od nich uzbierane pieniądze i składał je w Banku Związkowym.

Inkasowanie wpływów ze skarbonek stałych, kuponów rabatowych i bloków rachunkowych załatwiał członek Zarządu Lesław Rzewuski.

Skarbnik na każdym posiedzeniu Zarządu zdawał sprawę ze stanu finansów Koła.

Komisyja skarbowa uważała też za swoje zadanie starać się o pomnożenie subwencji dla Koła. Usilnym staraniami, niejednokrotnie popartym osobistą interwencją, udało znacznie zwiększyć subwencję, rozszerzyć źródła, skąd płynęły i powiększyć ich wysokość.

W roku 1910. otrzymało koło tytułem subwencji ogółem kwotę 6913 K. 21 h.; w r. 1911. kwota ta podwyższyła się na 11.870 K. 52 h.

Na rok 1912. przygotowała Komisyja podania do wszystkich prawie instytucji finansowych Krakowa i postarała się o możliwość przychylnego załatwienia tych podań.

Wskutek energicznych zabiegów jest uzasadniona nadzieja, że Sejm galicyjski podwyższy subwencję na cele Koła do kwoty preliminowanej w projekcie budżetu. Można mieć pewną nadzieję uzyskania subwencji od Sejmu Morawskiego.

Obok subwencji otrzymało Koło szereg darów, szczególnie na budowę szkoły w Maryańskich Górach.

Spis tych darów znajduje się w dodatku do sprawozdania kasowego. W tem miejscu podnieść należy hojną ofiarność Stowarzyszenia gospodnio-szynkarskiego w Krakowie, które ofiarowało na ten cel jednorazowo kwotę 2000 K, oraz sławetnego Cechu rzeźników i masarzy, który zdeklarował kwotę 2000 K., płatną w 5 rocznych ratach.

Wdzięczności za te dary dał już Zarząd wyraz Koła w odpowiedni sposób: na tem miejscu podnosi jeszcze raz tę ofiarność świadczącą o wielkiem uczuciu patriotycznym i odczuwaniu potrzeb narodowych.

Sprawą, która dużo troski przysporzyła Komisyji skarbowej, było obmyślenie funduszków na budowę szkoły w Maryańskich Górach. Konieczność tej budowy uzasadniona jest na innem miejscu.

Koszta nabycia gruntu pod budowę wynoszą 7500 K., kosztu budowy wedle kosztorysu przedłożonego przez Towarzystwo budowlane w Krakowie 97000 K.

Koło nie ma na tę budowę żadnych swoich funduszków i musi uciekać się do kredytu.

By zyskać jakiś fundusz przynajmniej na rozpoczęcie budowy, postanowił Zarząd Koła zaciągnąć pożyczkę 20000 K. na budynek szkolny w Leszczynach, stanowiący własność T. S. L. wzniesiony w swoim czasie z funduszków Koła. Instytucje finansowe w Krakowie i w innych miastach zachodniej Galicyi, nie chciały udzielić pożyczki. Dopiero po usilnem staraniu uzyskało Koło pożyczkę 20000 K. w Towarzystwie Zaliczkowem w Białej, dzięki serdecznej życzliwości dla tej sprawy Dyrektora tego Towarzystwa W. Pana Brodowskiego. Pożyczka ta, po potrąceniu kosztów skryptu, in-tabulacyi itp. została już wypłacona, a suma ta jest złożona w Banku Związkowym na rachunek Koła.

Zarząd Koła liczy, że kraj, który ma objąć szkołę w Leszczynach, obejmie do spłaty i pożyczkę ciążącą na budynku szkolnym. Tej nadziei nie uwidocznił jednak w projekcie budżetu, gdyż nie wiadomo, czy się to da uzyskać i to już w roku 1912.

Mamy nadzieję, że Zarząd Główny, opierając się na poleceniu Walnego Zjazdu, by Dar Grunwaldzki lokować w nieruchomościach, udzieli na cele budowy szkoły zasiłku w kwocie 25000 K. z Daru Grunwaldzkiego.

Na hipotekę zbudowanej szkoły w Maryańskich Górach będzie można uzyskać pożyczkę w kwocie przypuszczalnej 50000 K. pozostanie niedobór widoczny z projektu budżetu na rok 1912.

Obmyślenie pokrycia tego niedoboru pozostawić musi Komisya skarbowa energii i zapobiegli Komisji przedsiębiorstw.

Ta kalkulacya co do pokrycia kosztów budowy szkoły uwidoczniła jest cyfrowo w projekcie budżetu na rok 1912., przy którego układaniu współdziałała Komisya skarbowa.

Przez tę budowę wzrósł budżet Koła i jej przypisać należy niedobór.

Pozatem budżet przedłożony jest normalny.

Wobec rozpoczętej akcji jednania członków przewidywać należy wzrost dochodów z wkładek.

Subwencye zwiększa się też do kwot preliminowanych.

Zwiększenie udziału Kół na utrzymanie szkoły w Jaworzu średniem odpowiada uchwale delegatów Kół, zebranych w dniu 15 stycznia 1912.

Na wzrost dochodów z przedsiębiorstw liczyć należy z przyczyn wyłuszczonych w sprawozdaniu Komisji przedsiębiorstw. Preliminowany wzrost odpowiada przeciętnemu przyrostowi rocznemu, jaki daje się zauważyć w ostatnich trzech latach.

W dziale wydatków spotyka się jeden wydatek nowy, mianowicie na budowę szkoły w Maryańskich Górach.

Wzrost innych wydatków jest automatyczny, uzasadniony :ozwojem szkół, zwiększeniem agend Koła itp.

PRZYCHÓD.

PRZYCHODY I ROZCHODY

	kor.	kor.
1. Pozostałość z roku 1910		1.586·50
2. Wkładki członków:		
a) zwyczajnych	993·—	
b) wspierających	4.009·—	5.002·—
3. Dary i nadatki przy wkładkach:		
a) dary ogólne (wykaz L. 1.)	631·75	
b) dary na budowę szkoły w Maryań. Górach (wykaz L. 2.)	2.200·—	
c) nadatki członków zwyczajnych (wykaz L. 3.)	119·50	2.951·25
4. Składki okolicznościowe (wykaz L. 4.)		265·11
5. Subwencje:		
a) subwencje różnych instytucji (wykaz L. 5.)	11.870·52	
b) udziały Kół T. S. L. na szkołę Związkową w Jaworzu (wykaz L. 6.)	4.650·—	16.520·52
6. Skarbonki obnośne (wykaz L. 7.)		8.922·58
7. „ stałe (wykaz L. 8.)		1.309·08
8. Kupony rabatowe (wykaz L. 9.)		145·75
9. Bloki kupieckie		311·75
10. Wydawnictwa		20·11
11. Przedsiębiorstwa:		
a) Loterya spożywcza	4.240·35	
b) wycieczka statkami na Bielany	5.264·29	9.504·64
12. Odsetki z lokacyi kapitału		218·02
13. Różne dochody		108·78
		<u>46.866·09</u>

STAN CZYNNY

BILANS KOŁA Z DNIEM

1. Gotówka w kasie	5.554·51
2. Budynek szkolny w Jaworzu średnim	15.038·69
3. Parcela w Maryańskich górach	3.122·50
4. Wartość wydawnictw	135·—
5. „ bloków kupieckich	40·40
6. Loterya artystyczna	14·65
7. Dłużnicy	851·77
	<u>25.757·52</u>

ZARZĄD KOŁA:

Witold Ostrowski.
przewodniczący.Edward Kostecki,
skarbnik i prowadzący księgiPiotr Wielgus,
sekretarz.

KOŁA W ROKU 1911.

ROZCHÓD.

	kor.	kor.
1. Szkoła analfabetów w Krakowie:		
a) wynagrodzenie nauczycieli	600·—	
b) usługa szkoły i wydatki kancelaryjne	125·10	
c) nagrody dla uczniów	46·72	771·82
2. Szkoły kresowe:		
a) w Jaworzu średnim na Śląsku	6.323·33	
b) w Maryańskich górach na Morawach	8.028·90	
c) w Radwanicach na Śląsku	7.659·72	
d) we Witkowicach na Morawach	295·19	22.307·14
3. Ochronki kresowe:		
a) w Maryańskich górach	1.893·91	
b) we Witkowicach	2.644·16	4.538·07
4. Czytelnie i wypożyczalnie książek		658·68
5. Stypendyum bialskie		100·—
6. Dar Grunwaldzki: 2-ga rata z deklarowanych 2.000 K.		400·—
7. Zasiłek na budowę czytelnicy w Synowódzku		10·—
8. Subwencja na szkołę uzupeł. przemysłową w Suchej średniej		300·—
9. Zarządowi główn. T. S. L. 25% od wkładek za r. 1910		907·—
10. Koszta delegacji na Walny Zjazd		22·60
11. Na utrzymanie wychowanka ze Spiżu		184·—
12. Koszta przedsiębiorstw:		
a) loteryi spożywczej	578·06	
b) wycieczki statkami na Bielany	2.812·87	3.390·93
13. Administracja:		
a) koszt ściągania wkładek	709·05	
b) konserwacja skarbonek	68·09	
c) płaca urzędnika kancelaryjnego	600·—	
d) czynsz za lokal, usług, opał, światło	821·34	
e) wydatki biura, portorya i t. p.	314·03	
f) zakupno inwentarza biurowego	489·—	
g) druk i klisze do sprawozdania rocznego	467·60	3.469·11
14. Koszta skarbonek obnośnych		1.481·41
15. Wypłaty na rachunek roku adm. 1910		119·78
16. Pozostałość na r. 1912		8.205·55
		<u>46.866·09</u>

31 GRUDNIA 1911.

STAN BIERNY

1. Zarząd Główny — Rachunek bieżący	2.761·98
2. „ „ — „ pożyczki na Jaworze	14.038·69
3. Wierzyciele	751·30
4. Pozostałość na rok 1912	8.205·55
	<u>25.757·52</u>

KOMISYA REWIZYJNA:

Karol Rolle. Michał Konopiński. Stanisław Budyński. Bolesław Bauman.
Klaudysz Dębicki.

PRZYCHODY

BUDŻET KOŁA

	kor.	kor.
1. Wkładki członków a) zwyczajnych	1.600.—	
b) wspierających	4.400.—	6.000.—
2. Subwencje spodziewane od różnych władz i instytucji		25.000.—
3. Udziały Kół T. S. L. na szkołę Związkową w Jaworzu		
Koło Pań Kraków	2.500.—	
" Rzeszów	1.200.—	
" Tarnów	1.200.—	
" Bochnia	500.—	
" Wadowice	250.—	5.650.—
4. Dary, subwencje i inne dochody na budowę szkoły w Maryańskich Górach		
1. Rata za rok 1912 subwencji z Daru grunwaldzkiego	5.000.—	
2. Rata za rok 1911 i 1912 daru cechu rzeźników i masarzy w Krakowie zdeklarowanych Kor. 2.000	1.000.—	
3. Dar st. gospodnio-szynkarskiego w Krakowie	400.—	
4. Dary z okazji poświęcenia kamienia węgieln.	2.000.—	
5. Pożyczka na szkołę w Leszczynach	20.000.—	
6. " budowlana	20.000.—	
7. " hipoteczna	50.000.—	98.400.—
5. Dary i składki okolicznościowe		1.000.—
6. Skarbonki stałe		1.400.—
7. " obnośne		9.000.—
8. Kupony rabatowe		200.—
9. Bloki kupieckie		1.000.—
10. Odpadki		300.—
11. Wydawnictwa		500.—
12. Przedsiębiorstwa		10.000.—
13. Pozostałość z roku 1911		8.205.55
		<u>166.655.55</u>

NA ROK 1912.

PRZYCHODY

	kor.	kor.
1. Szkoła analfabetów: a) w Krakowie	700.—	
b) w gminach podmiejskich	700.—	
c) w Maryańskich Górach	300.—	
d) w Radwanicach	300.—	
e) w Jaworzu	240.—	2.240.—
2. Szkoła ludowa: a) w Jaworzu	10.642.—	
b) w Maryańskich Górach	12.770.—	
c) w Radwanicach	10.580.—	33.992.—
3. Ochronka: a) w Maryańskich Górach	1.872.—	
b) w Witkowicach	2.650.—	4.522.—
4. Szkoły uzupełniające przemysłowe na Śląsku	600.—	
" " handlowe " "	300.—	900.—
5. Czytalnie i wypożyczalnie		1.000.—
6. Odczyty popularne		250.—
7. Stypendyum białskie		100.—
8. Utrzymanie wychowanka ze Spizu		150.—
9. Akcja oświatowa w Bośni		10.000.—
10. 25% od wkładek Zarządowi Głównemu		1.500.—
11. 10% " " Związkowi okręgowemu		600.—
12. Koszt skarbonki obnośnej		1.500.—
13. " ściągania wkładek		750.—
14. Konserwacja skarbonek		100.—
15. Druk książek blokowych		400.—
16. Administracja: biuro — lokal	720.—	
" opał, światło, usługa	150.—	
urzędnik kancelaryjny	720.—	
pomocnik kancelaryjny	300.—	
inwentarz biurowy	300.—	
druki	700.—	
wydatki biura, portorya etc.	500.—	
delegacja na Walny Zjazd	200.—	3.590.—
Budowa szkoły w Maryańskich Górach		100.000.—
Pozostałość na rok 1913		5.061.55
		<u>166.655.55</u>

RZUT OKA NA DOTYCHCZASOWĄ DZIAŁALNOŚĆ I KOŁA T. S. L. W KRAKOWIE.

Rok	Liczba członków	P R Z Y C H Ó D							
		Fundusz bieżący Koła							
		Wkładki członków		Subwen-cye		Inne przy-chody		Razem	
		koron	h	koron	h	koron	h	koron	h
1894	553	1196	80	—	—	677	72	1867	92
1896	443	936	40	—	—	1181	78	2118	18
1897	439	1580	80	—	—	1172	03	2752	83
1899	466	954	—	400	—	295	90	1649	90
1900	456	723	—	400	—	5001	23	6124	23
1901	451	649	—	300	—	4003	51	4952	51
1902	442	695	—	800	—	3519	55	5014	55
1903	427	880	—	1200	—	3541	69	5541	69
1904	539	868	—	1342	—	4066	27	6279	27
1905	560	994	—	1100	—	5350	—	7444	—
1906	578	1108	—	1350	—	10411	28	12869	28
1907	613	1137	—	1000	—	13237	11	15374	11
1908	775	1128	—	1991	50	8572	87	11692	37
1909	886	2024	—	1200	—	15845	94	19069	94
1910	1112	3628	—	6913	21	22128	11	32669	32
1911		5002	—	11870	52	29993	57	46866	09
Budżet na r. 1912		6000	—	25000	—	135655	55	166655	55

DODATEK DO SPRAWOZDANIA KASOWEGO.

WYKAZ L. 1.

Dary ogólne.

	Kor.
P. T. Kenner i Fussmann	150—
W. P. Landes, właśc. hotelu Royal	100—
„ Lewicki Aleksander, Lwów	100—
„ Edward Maurizio, Strzelce, na szkołę w Jaworzu	100—
„ Dr. Kazimierz Ostrowski, zamiast wienca na trumnę ś. p. Justyny Preisendanz	50—
Czytelnia polska w Martinac w Bośni	30—
W. P. Mieczysław Dropiowski	25—
„ Ludwik Halski	25—
Szkoła gospodarstwa domowego	15·35
W. P. Karolina Michalska	15—
„ Boczarski	12—
„ Kavka	5—
„ Konstanty Lachowski	1·40
„ Dr. Glückstein	1—
„ B. Lewicki	1—
„ Witold Ostrowski	1—
Razem Kor.	631·75

WYKAZ L. 2.

Dary ze szczególnem przeznaczeniem.

(Na budowę szkoły w Maryańskich Górach.)

	Kor.
Stowarzyszenie przemysłowe gospodnio-szynkarskie w Krakowie	2000—
W. P. Artur Romanowski	200—
Razem Kor.	2200—

WYKAZ L. 3.

Naddatki członków zwyczajnych.

	Kor.
1. Dr. Ader Leon	2—
2. Prof. Alberti Stanisław	2—
3. Batko Stanisław	1—
4. Becker Bolesław Jan	1—
5. Bieniasz Władysław	2—
6. Bieniaszewski Adam	1—
7. Birtus Stanisław	1—
8. Bober Wojciech	1—
9. Bromowicz Wiktor	1—
10. Broniowski Teofil	1—
11. Byczkowski Stanisław	2—
12. Cesarczyk Ludwik	1—
13. Chmura Feliks	2—
14. Cicimirski Grzegorz	2—
15. Ciechanowska Wiktorya	1—
16. Czapliński Edward	1—
17. Dobrzański Rudolf	2—
Do przeniesienia Kor.	24—

	Z przeniesienia	Kor.
18. Domański Bogusław		24—
19. Dziewoński Władysław		2—
20. Faden Leopold		3—
21. Frank Wilhelm		1—
22. Frist Henryk		2—
23. Froncz Anastazy		—50
24. Gablenz Wiktor		1—
25. Geppert Józefa		2—
26. Gorczyca J.		1—
27. Grabiecka Marya		1—
28. Grabiecki Leopold		1—
29. Grabowska Julia		2—
30. Grabowski Władysław		2—
31. Grodyński Tadeusz		—50
32. Dr. Gross Adolf		1—
33. Gutkowski Roman		1—
34. Hordyński Stanisław		1—
35. Iglicki Stefan		1—
36. Dr. Janiszewski Tomasz		2—
37. Jaugustyn Franciszek		1—
38. Kalinowski Władysław		1—
39. Kostka Karol		1—
40. Ks. Kraupa Rudolf		2—
41. Dr. Kumaniecki Kazimierz		2—
42. Krzyżanowski Kazimierz		2—
43. Kula Wojciech		1—
44. Lenert Franciszek		1—
45. Löbenstein Bertold		1—
46. Machowska Leopoldyna		1—
47. Makomacki Romuald		1—
48. Maixnerowa Stanisława		2—
49. Miedniak August		2—
50. Münnich Henryk		—50
51. Dr. Nitsch Kazimierz		3—
52. Dr. Nowak Jan		1—
53. Dr. Nowicki Jan		2—
54. Paulisz Zygmunt		2—
55. Inż. Pelczarski Władysław		2—
56. Piechowska		1—
57. Piotrowski Mieczysław		1—
58. Pompa Edward		1—
59. Dr. Poźniak Stanisław		1—
60. Dr. Praszchil Julian		2—
61. Rebszowa Agnieszka		2—
62. Redyk Wiktor		1—
63. Dr. Rosłoński Romuald		1—
64. Dr. Rutkowski Maksymilian		1—
65. Schmidt Anna		1—
66. Skalka Józef		2—
67. Solski Michał		2—
68. Spis Józef		1—
69. Stępień Józef		2—
70. Inż. Stolfia Władysław		1—
71. Świtkowski Mieczysław		3—
72. Szyjewski Andrzej		4—

Do przeniesienia Kor. 105-50

	Z przeniesienia . . .	Kor. 105'50
73. Tilles Emanuel		1'—
74. Troczyński Romuald		2'—
75. Uderski Edward		1'—
76. Urbanek Aleksander		1'—
77. Wodak Emil		2'—
78. Wyrobek Stanisław		1'—
79. Zadrazil K.		2'—
80. Zajączkowski Kazimierz		1'—
81. Zamorski Mateusz		1'—
82. Zdanowicz Zdzisław		1'—
83. Żuliński Edward		1'—
Razem Kor.		119'50

WYKAZ L. 4.

Składki okolicznościowe.

SKŁADKI OKRĘŻNOSCIOWE.		Kor.
Na bankiecie w Stowarzyszeniu budowniczych		100.—
W Administracji „Nowej Reformy“		67.—
Zamiast wieńca na trumnę ś. p. Rozwadowskiego		47.—
Uczestnicy kursu przemysłowo-kupieckiego		14:56
Zebrane u W. P. E. Piechnika		11.—
„ przez ks. J. Piechnika		6.—
„ W. P. Witolda Ostrowskiego w Dreźnie		6:05
„ u W. P. Rippera		5 —
„ „ Badera		4:50
„ „ Dra Stankiewicza		4.—
Razem Kor.		265:11

WYKAZ L. 5.

Subwencye różnych instytucji.

Subwencye Roznych Instytucyj:

	Kor.
Wydział krajowy we Lwowie	4300'—
Sejm śląski	1800'—
Rada Szkolna krajowa na kurs analfabetów	500'—
Rada miasta Krakowa	1800'—
Miejska kasa oszczędności w Krakowie	100'—
Powiatowa kasa oszczędności w Krakowie	200'—
Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń na ochronki	400'—
Zarząd kopalń we Witkowicach	500'—
„ „ hr. Salm'a w Radwanicach (opłaty szkolne)	1163'52
Zarząd główny T. S. L.	907'—
Ludność miejscowa w Maryańskich Górach	200'—
Razem Kor.	11870'52

WYKAZ L. 6.

Subwencye Kół T. S. L. utrzymujących szkołę związkową w Jaworzu średnim na Śląsku.

Koło Pań w Krakowie	Kor. 2300'—
Koło w Rzeszowie	1000'—
Do przeniesienia Kor.	3300'—

	Z przeniesienia	Kor. 3300—
Koło w Tarnowie		1000—
Koło w Wadowicach		250—
Koło w Bochni (subwencya miejskiej Kasy oszczędności)		100—
Razem Kor.		4650—

WYKAZ L. 7.

Skarbonki obnośne.

	Kwesor pierwszy Kor.	Kwesor drugi Kor.	Razem Kor.
Styczeń	457·82	296 92	754·74
Luty	448·07	251·63	699·70
Marzec	446·39	348·83	795·22
Kwiecień	440·16	256·98	637·14
Maj	430·66	314·92	745 58
Czerwiec	475·18	341·43	816·61
Lipiec	534·32	372 93	907·25
Sierpień	412·77	366·95	779·72
Wrzesień	408·13	213 51	621·64
Październik	391·51	276·55	668·06
Listopad	387·41	295·92	683·33
Grudzień	410·16	343·43	753·59
Razem Kor.	5242·58	3680—	8922·58

WYKAZ L. 8.

SKARBONKI STAŁE.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

Wydział III a — WP. Kasper Nowak	Kor. 81·30
Kasa Elektrowni miejskiej — WP. Franciszek Kostecki	43·82
Wydział III a — WP. Jan Woźniak	42·70
Izba obrachunkowa — WP. Jan Krzyżanowski	36·70
Budownictwo miejskie — WP. A. Graca	4·49
Wydział IV — WP. Wincenty Sawiński	4·36
Komisaryat Obwodu II	2·28
Komisaryat Obwodu I — WP. Górski	1·04
Razem Kor.	216·69

Dyrekcya c. k. kolei państwowych.

Urzędnicy oddziału VII	Kor. 7·07
Urzędnicy oddziału VI	5·80
Kasa biletowa 2 klasy, dworzec kolejowy	3·50
Urząd ruchu c. k. kolei państwowych	3·46
Urzędnicy oddziału IV	3·10
Urzędnicy oddziału V	1·68
Razem Kor.	24·61

C. k. Urząd poczt i telegrafów.

	Kor.
Urząd pocztowy Kraków I. Kasa telegraficzna	18:63
Urząd pocztowy Kraków III	2:25
Urząd pocztowy — Oddział poczty wozowej	1:47
Biuro reklamacyjne urzędu pocztowego Kraków I	1:36
Razem Kor.	23:71

Szkoły i zakłady naukowe.

	Kor.
Szkoła wydziałowa męska im. św. Floryana — WP. J. Parczyński	33:22
„ „ „ „ J. Kantego — WP. J. Maciołowski	18:40
C. k. państwowa Szkoła przemysłowa — Dr Ernest Bandrowski	15:19
Prywatne seminarjum żeńskie im. Preisendanza	14:10
Szkoła wydziałowa żeńska im. św. Anny — WP. B. Kulówna	11:40
„ „ „ „ cesarz. Elżbiety — WP. M. Błotnicka	10:—
„ „ „ „ Mickiewicza — WP. L. Owczarkiewicz	9:23
Miejska szkoła gospodarstwa domowego. Dział I — Kuchnia	8:35
Szkoła pospolita żeńska im. Piramowicza — WP. L. Horackówna	8:23
Gimnazjum V — WP. Winkowski	7:70
Szkoła pospol. żeńska im. T. Kościuszki — WP. J. Grynfeldtówna	7:—
Prywatne liceum żeńskie WP. Heleny Kaplińskiej	6:30
Szkoła pospol. męska im. Kr. Wład. Jagiełły — WP. L. Peszkowski	6:30
Miejska szkoła gospodarstwa domowego. Sala zycia	6:28
Szkoła pospol. im. św. Mikołaja — WP. K. Drozdowski	6:—
„ „ męska im. św. Szczepana — WP. F. Matyja	6:—
„ „ żeńska „ „ Jadwigi — WP. W. Eljaszówna	5:60
Akademia handlowa — WP. J. Kannenberg	5:14
Szkoła posp. żeńska im. Czackiego — WP. R. Markiewiczowa	5:02
„ wydz. „ „ Długosza — WP. M. Baudówna	4:—
„ posp. męska „ św. Barbary — WP. W. Krzanowski	3:78
„ wydz. żeńska „ Konarskiego — WP. J. Pogonowska	3:54
Wyższa szkoła realna — WP. J. Bidziński	2:30
Szkoła wydz. męska im. J. Kochanowskiego — WP. J. Szulz	2:14
„ posp. żeńska „ Oleśnickiego — WP. J. Barańska	1:66
„ wydz. męska „ Cesarza Franc. Józefa — WP. H. Waciega	1:50
„ posp. żeńska „ Klementyny Tańskiej — WP. R. Frenklowa	1:24
„ „ męska „ św. Wojciecha — WP. T. Woźny	1:11
„ „ „ „ Jachowicza — WP. J. Krókowski	1:10
Razem Kor.	211:83

Instytucje bankowe, zakłady przemysłowe i inne instytucje publiczne.

	Kor.
Kancelarya szpitala św. Łazarza — WP. F. Gorczyca	91:80
Nieustająca wystawa przemysłowo-budowlana	70:73
Cech rzeźników i masarzy	27:33
Filia Banku krajowego — WP. T. Kotowicz	26:68
I. Koło T. S. L.	23:14
Krajowy Instytut popierania rękodzieł i przemysłu	17:07
Izba handlowa — biuro Dra Beresa	13:11
C. k. Instruktor Minist. handlu dla stow. przem. — WP. W. Ostrowski	12:80
August Raczyński — Dom bankowy	11:92
C. k. Sąd powiatowy cywilny. Oddział VI — WP. Wielgus	11:05
Towarzystwo demokratyczne	8:30
Administracja „Nowej Reformy“	7:06

Do przeniesienia Kor. 320:99

	Kor.
Z przeniesienia	320'99
Towarzystwo kredytowe Rękodzielników i przemysłowców . . .	5'24
Spółka fakturowa Stow. zar. z ogr. por.	4'30
Izba Stowarzyszeń rękodzielniczych i przemysłowych	4'31
Towarzystwo Przyjaciół Sztuk pięknych	4'—
Kasa teatru miejskiego — WP. F. Berwaldowa	3'80
C. k. filialna Kasa krajowa	3'72
Dr Ebers — Zakład hydropatyczny, Krynica	3'34
Klub Kupiecki	3'23
Akcyjny Bank związkowy	3'21
Towarzystwo Wzaj. Ubezp. — Likwidatura działu ubezp. na życie	2'50
Powiatowa Kasa oszczędności	1'—
Razem Kor.	359'64

Restauracye, kawiarnie, cukiernie i handle.

	Kor.
Antoni Hawełka — bufet	12'69
R. Kleinhändler — zegarmistrz	11'17
Jan Michalik — Cukiernia Lwowska	10'—
Magdalena Niepielska — kawiarnia	9'33
Władysław Hajto — restauracya	9'—
Wł. Lubelski i Józef Król — handel towarów korzennych	8'70
Administracya Hotelu Saskiego	8'—
Bolesław Jan Becker — restauracya	7'06
Pierwsza spółka spożywcza członków Stow. katol.	6'33
Antoni Frass — handel towarów korzennych	6'16
Wojciech Olszowski — handel delikatesów	6'04
Józef Kuczmierczyk „ „	6'—
Centralne Towarzystwo handlowe	5'66
J. Wenzel — handel delikatesów	5'46
Fryderyk Bański — kawiarnia „Secesya“	5'40
Miśko Władysław — magazyn krawiecki	4'26
Kazimierz Niesiołowski — handel towarów bławatnych.	4'19
Amelia Hildowa — handel kolonialny	4'09
Władysław Wojciechowski — jubiler	3'90
Maryan Suski — handel delikatesów	3'76
Władysław Dowgiałło — zegarmistrz	3'70
J. F. Fischer — handel papieru i galanteryi	3'57
L. Hochstim — skład i fabryka kapeluszy	3'32
Stanisław Wołkowski — bufet	3'30
Feliks Grodzki — handel skór	3'29
Jan Link — filia drogueryi	3'15
Władysław Czarnek — handel delikatesów	3'10
M. Łukasik — handel mięsa	3'—
Bufet resursy urzędniczej	2'60
J. Noworolski i Ska — cukiernia	2'40
Jan Błoniarczy — handel artykułów spożywczych	2'33
J. Klemensiewiczowa — droguerya	2'28
Stanisław Smolik — handel artykułów spożywczych	2'23
Schiller i Billikiewicz — agencya handlowa	2'—
Jan Teply i Ska — „Old England“	1'78
Mleczarnia higieniczna — Juliusz Streit	1'75
Księgarnia G. Gebethnera i Spki	1'70
Mleczarnia Zdrowie	1'54
Ludwik Filipkiewicz — krawiec	1'53

Do przeniesienia Kor. 185'77

	Kor.
Z przeniesienia	185.77
W. Serwacki — Bar amerykański	1.40
B. Gabryelska — skład fortepianów	1.26
L. Kirschner — Magazyn ubiorów męskich	1.26
Rudolf Herliczka — fabryka tutek	1.22
W. Bujański — kantor wymiany	1.19
Ludwik Korzeniowski — skład perfumeryi	1.11
Władysław Mrozowski — restauracja w Hotelu Pollera	1.08
Michał Hanusz — handel towarów kolonialnych	1.07
Cukiernia Grand Hotel	1.06
S. A. Krzyżanowski — księgarnia	1.06
Michał Nodzeński — handel spożywczy	1.05
Alfred Goryczko — fryzjer	1.02
Mleczarnia postępową M. Chmura	1.—
Razem Kor.	200.55

Osoby prywatne.

	Kor.
Strumiński Józef — Witkowice	35.15
Głowiński Bronisław — Witkowice	30.—
Orszulski Leonard — c. k. Radca skarbu	23.06
Piotrowski Tadeusz	16.62
Dr Ostrowski Kazimierz — adwokat	6.34
Dr Iskrzycki Tadeusz — adwokat	5.26
Haraschin Karol	4.38
Dubeltowicz H. — Inżynier	4.15
Piechnik Edmund — c. k. Sędzia	4.02
Dr Karol Lewandowski — adwokat	3.36
Ronka Eugeniusz — budowniczy	3.30
Orszulski Leonard — c. k. Radca skarbu, za używanie słów niemieck.	3.20
Hubert Stanisław	3.—
Dr Grotowski Stefan	2.79
Razem Kor.	144.63

Z opłat za użycie telefonu.

	Kor.
Paschalski M. — Elektr. fabryka tutek, Kraków Nowa Wieś, ulica Piotra Rosoła L. 1.	50.60
Piasecki Adam — cukiernia, ul. Długa L. 10.	20.11
Sander L. i Ska — handel delikatesów, ul. Floryańska L. 31	10.74
Grand Hotel (telefon u portyera)	10.45
Michalska Karolina — ul. Szewska L. 20 (sklep świeżych kwiatów)	7.74
Jan Bisanz — kawiarnia ul. Dunajewskiego	7.44
Grabowski Wincenty — apteka pod Aniołem	6.07
Towarzystwo zaliczkowe — ul. Straszewskiego L. 28	4.47
Wojciech Olszowski — ul. Mikołajska L. 2	3.40
T. Jabłoński i Sp. — plac Franciszkański	3.—
Towarzystwo budowlane — ul. Gołębia L. 5	2.40
Gorecki Józef — fabryka wyrobów żelaznych, Podgórze-Zabłocie	1.—
Razem Kor.	127.42

Zestawienie.

	Kor.
Magistrat stoł. król. miasta Krakowa	216'69
Dyrekcya c. k. kolei państwowych	24'61
C. k. Urząd poczt i telegrafów	23'71
Szkoły i zakłady naukowe	211'83
Instytucye bankowe, zakłady przemysłowe i inne	359'64
Restauracye, kawiarnie, cukiernie i handle	200'55
Osoby prywatne	144'63
Z opłat za użycie telefonu	127'42

Razem Kor. 1309'08

WYKAZ L. 9.

Kupony rabatowe.

	Gotówka Kor.	Kupony Kor.	Razem Kor.
Centralne Tow. handlowe	—22	4'67	4'89
Dutkiewicz	—98	6'02	7'—
Fischer	—52	8'77	9'29
Froncz	—02	14'69	14'71
Halski	2'61	10'93	13'54
Link	2'96	9'—	11'96
Panorama królewska	1'47	7'—	8'47
Reim i Spółka.	—18	33'74	33'92
Sporn	—22	2'76	2'98
Sykutowski	—28	1'17	1'45
Śmiechowski	—33	1'34	1'67
Wołowski	1'93	33'94	35'87
Razem Kor.	11'72	134'03	145'75

SPIS CZŁONKÓW.

Członkowie założyciele.

(Z wkładką jednorazową 200 kor.).

Beringer Wandalin
Chronowski Eustachy
Górnisiewicz Antoni
Klemensiewicz Edmund

5 Kolbe Wacław
Dr. Kwaśnicki August
Dr. Łazarski Józef

Członkowie dożywotni.

(Z wkładką jednorazową 40 koron).

Dr. Bandrowski Ernest
Dr. Doboszyński Adam
10 Dr. Gniewosz Karol
Jawornicki Józef

Dr. Koy Michał
Dr. Rostafiński Józef
Peroś Jan
15 Dr. Sokołowski August

Członkowie wspierający.

(Z wkładką roczną 12 koron).

Adelman Aleksander
Anczyc Wacław
Armółowicz Jan
Dr. Armhaus Adolf
20 Arzt Władysław
Bałucki Stanisław
Bazes Gustaw
Dr. Bader Maksymilian
Bandrowski Aleksander
25 Baranowski Władysław
Bełdowski Władysław
Dr. Beres Rudolf
Dr. Bednarski Tadeusz
Dr. Benis Artur
30 Brzeziński Kazimierz
Bialik Józef
Bielak Antoni
Bieleński Edward
Bieleński Stanisław
35 Biel Piotr
Dr. Bielecki Adam
Bielecki Mieczysław
Bilikiewicz Bolesław
Biliński Maryan
40 Biskupski Bolesław
Bizanz Jan
Böhm Seweryn
Dr. Bobrowski Ludwik
Bochenek Bronisław
45 Bohdanowicz Tadeusz

Dr. Bogdani Roman
Dr. Bogdani Wiktor
Dr. Boland Arnold
Bossowski Jan
50 Broszkiewicz Bolesław
Dr. Brudzewski Karol
Butelski Jan
Bujas Tomasz
Burzyński Stanisław
55 Burtan Stanisław
Butrymowicz Tadeusz
Dr. Chlebik Antoni
Dr. Chrząszczewski Tadeusz
Cekiera Piotr
60 Ciesielski Roman
Czerwiński Tomasz
Dr. Cybulski Tadeusz
Dąbrowski Mieczysław
Dąbrowski Maryan
65 Dawidowski Karol
Dębrzański Julian
Dropiowski Mieczysław
Drohocki Mieczysław
Dr. Drohocki Maksymilian
70 Dutkiewicz Marcei
Dr. Dziurzyński Tadeusz
Dutczyński Kazimierz
Dubeltowicz Adam
Dr. Ehrenpreis Zygmunt
75 Dr. Ehrenpreis Arnold

- Epstein Tadeusz
Fałat Julian
Federowicz Jan Kanty
Fränkel Henryk
80 Filipi Tadeusz
Dr. Fischer Edmund
Flisowski Stanisław
Dr. Frączkiewicz Jan
Dr. Frühling Rudolf
85 Fussman Józef
Gajczak Kazimierz
Dr. Gertler Julian
Głodkiewicz Władysław
Ginowa Zdzisława
90 Gorecki Józef
Gorzecki Edmund
Góra Stefan
Golc Jakób
Dr. Groelle Adam
95 Dr. Goyski Maryan
Groele Emil
Gruszczyński Zdzisław
Dr. Gryziecki Mikołaj
Dr. Guńkiewicz Bronisław
100 Hajto Władysław
Halski Ludwik
Haraschin Karol
Hendel Zygmunt
F-a „Herliczka Rudolf“
105 Dr. Hołyński Jan
Hordyński Tadeusz
Hroboni Kazimierz
Hubischta Alfred
Homolacs Karol
110 Dr. Iskryzcki Tadeusz
Inlaender Henryk
Jachimiak Ludwik
Jachimowicz Edward
Dr. Jakubowski Faustyn
115 Jankowski Władysław
Jaugustyn Maryan
Dr. Jaroszewicz Kazimierz
Dr. Josefert Bruno
Jurski Bolesław
120 Dr. Kaden Gustaw
Kaniewski Juliusz
Kannenberg Józef
Kaczorowski Adam
Karłowski Stanisław
125 Kwaśniewski Mieczysław
Kirchmayer Adam
Kirchmayer Zygmunt
Dr. Kirchmayer Stefan
Kirchmayer Kazimierz
130 Kirschner Józef
Kirschner Lazarz
Kłęczek Andrzej
Dr. Komorowski Bolesław
Kobyłański Ludwik
135 Konopiński Michał
Kopystyński Jan
Kopernicki Stanisław
Korbel Stanisław
Kostecki Edward
140 Kotiers Wilhelm
Kotowicz Teodor
Kowalski Ludwik
Kozłowski Franciszek
Knapieński Juliusz
145 Kramarski Alfred
Kranikowski Karol
Kraus Eugeniusz
Kraus Tadeusz
Kremer Zygmunt
150 Dr. Kroebl Adam
Kretschmer Józef
Krzaczyński Stanisław
Kritzler Henryk
Krzemecki Andrzej
155 Krzepowski Wacław
Dr. Krzetuski Karol
Krzysz Męcina Józef
Król Piotr
Krzyżanowski Jan
160 Krzyżanowski Maryan
Dr. Krzyształowicz Wincenty
Dr. Kwieciński Tadeusz
Dr. Kuntze Edward
Dr. Kupeczyński Tadeusz
165 Dr. Landau Ignacy
Dr. Lang Maryan
Lang Maryan
Dr. Lewandowski Karol
Lewaynówna Jadwiga
170 Lechner Fryderyk
Lipiński Lucyan
Link Jan
Dr. Lisowski Zygmunt
Loebenstajn Maurycy
175 Lombardo Jan
Lyssy Jan
Dr. Leo Juliusz
Lazar Ludwik
Dr. Łazarski Stanisław
180 Łopuszański Tadeusz
Maciesza Adolf
Dr. Macieszyna Jeleńska Sabina
Macharski Franciszek
Dr. Majewicz E.
185 Makarewicz Julian
Marczyński Roman
Martin Franciszek
Marszałek Jan
Masłowski Teofil
190 Matuszewski Henryk
Maurizio Jan
Dr. Maurizio Gustaw
Mączyński Franciszek

- | | |
|-------------------------------|------------------------------|
| Mehl Samuel | Dr. Reiner Ryszard |
| 195 Dr. Meisels Abraham Adolf | Ripper Hugo |
| Dr. Merz Ludwik | 255 Ripper Aleksander |
| Michalska Karolina | Ritterman Joachim Aleksander |
| Müller Józef | Ritman Artur |
| Mikucki Ksawery | Riss Juliusz |
| 200 Mianowski Henryk | Rolle Karol |
| Miarczyński Paweł | 260 Rożnowski Stanisław |
| Ks. Michejda Karol | Rożnowski Jerzy |
| Miętka Adam | Romański Jerzy |
| Morawiecki Michał | Romanowski Artur |
| 205 Mussil Leopold | Ronka Eugeniusz |
| Nachtlicht Juliusz | 265 Różycki Andrzej |
| Nawrocki Maryan | Dr. Rydel Adam |
| Nennel Henryk | Dr. Rydel Lucyan |
| Niedzielski Tadeusz | Rykała Karol |
| 210 Niesiołowski Kazimierz | Rząca Tadeusz |
| Dr. Nieć Franciszek | 270 Rzewuski Lesław |
| Nitsch Leonard | Sabuda Karol |
| Dr. Nitsch Eugeniusz | Salawa Józef |
| Noworolski Jan | Satalecki Wincenty |
| 215 Dr. Nowak Włodzimierz | Satalecka Nella |
| Nycz Stanisław | 275 Sauer Franciszek |
| Odrzywolski Sławomir | Sawiński Wincenty |
| Olkusznik Józef | Seidenfrau Henoch |
| Dr. Olszewski Augustyn | Seidl Wilhelm |
| 220 Olszewski Stanisław | Sembrat Franciszek |
| Onyszkiewicz Witold | 280 Schall Henryk |
| Orczykowski Jan | Schiller Leon |
| Orłowski Jan | Schleichkorn Leon |
| Dr. Ostrowski Kazimierz | Dr. Schmidt Emil |
| 225 Ostrowski Jan | Schneider Edward |
| Ostrowski Witold | 285 Dr. Schneider Ludwik |
| Ossowska Helena | Schulc Józef |
| Oświęcimski Tadeusz | Dr. Seeliger Karol |
| Ottman Włodzimierz | Sędzimir Zdzisław |
| 230 Dr. Pagaczewski Julian | Sędzimir Mieczysław |
| Pawlik Wacław | 290 Siedlecki Tadeusz Miecz. |
| Dr. Peiper Juda | Sichel Jakób |
| Pelz Jan | Serwacki Antoni |
| Pelczarski Władysław | Smereczyński Stanisław |
| 235 Piasecki Adam | Slimakowski Zygmunt |
| Petelenz Ignacy | 295 Siuda Antoni |
| Ks. Piechnik Józef | Siwiński Mieczysław |
| Piechnik Edmund | Siemek Zygmunt |
| Pieniążek Jan Odrowąż | Skalski Witold |
| 240 Pierożyński Oktawian | Skórczewski Adolf |
| Piwocki Jerzy | 300 Skórczewski Władysław |
| Pileski Stanisław | Skracha Aleksander |
| Pischinger Ernest | Skrochowski Kazimierz |
| Piotrowski Tadeusz | Skrzyński Stefan |
| 245 Pogorzelski Wiktor | Stawieński Karol |
| Porebski August | 305 Soja Franciszek |
| Potuczek Wacław | Dr. Solański Stanisław |
| Prochowski Józef | Dr. Spitzer Stanisław |
| Procner Antoni | Dr. Stankiewicz Wiktor |
| 250 Przyński Jan | Stolarczyk Bolesław |
| Passakas Mieczysław | 310 Dr. Starzewski Tadeusz |
| Rabiński M. | Stachowski Stanisław |

- | | | | |
|-----|---------------------------|-----|-----------------------------|
| | Stadmüller Karol | | Dr. Wajda Franciszek |
| | Starzewski Rudolf | | Wajda Wincenty |
| | Dr. Stawowczyk Władysław | | Walter Marian |
| 315 | Starek Stefan | 350 | Dr. Wasung Władysław |
| | Dr. Steczkowski Władysław | | Weber Jan |
| | Dr. Stofa Emil | | Wędrychowski Bolesław Roman |
| | Straszewski Kazimierz | | Wędrychowski Gabryel |
| | Stoch Karol | | Dr. Weiner Stan. |
| 320 | Dr. Stuhr Oskar | 355 | Wekluk Emil |
| | Stuhr Stanisław | | Wentzl Jan |
| | Strzałka Michał | | Widlanka Stanisława |
| | Sulikowski Zygmunt | | Wilczyński Józef |
| | Sulikowski Stanisław | | Wielgus Piotr |
| 325 | Dr. Surmiłło Zygmunt | 360 | Wierzejski Bolesław |
| | Świetlik Stanisław | | Ks. Witaszek Konstanty |
| | Świerzyński Stanisław | | Wojtarowicz Antoni |
| | Szatkowski Henryk | | Wolfram Gustaw |
| | Dr. Szarski Henryk | | Woźniak Józef |
| 330 | Szczepański Ludwik | 365 | Wolny Jan |
| | Szufa Ludwik | | Woźniakowski Marian |
| | Szybalski Mieczysław | | Wójcicki Adam |
| | Szymkiewicz Stefan | | Wroniewski Tadeusz |
| | Szymusik Stanisław | | Wykowski Ludwik |
| 335 | Szyszkiewicz Andrzej | 370 | Dr. Wyżykowska Zofia |
| | Dr. Tarłowski Wincenty | | Zajączek i Lankosz |
| | Tatarczuch Stanisław | | Dr. Zakrzewski Tadeusz |
| | D. Teichmann Aleksander | | Zakrzewski Jan |
| | Till Stanisław | | Zaleski August |
| 340 | Dr. Truskolaski Ernest | 375 | Zawadzki Marceli |
| | Truszkowski Witold | | Dr. Zarzycki Edward |
| | Dr. Twarog Feliks | | Zieliński Kazimierz |
| | Uderski Edward | | Zawiejski Jan |
| | Urbański Hipolit | | Zieleniewski Edmund |
| 345 | Uznański Karol | | Żłobicki Władysław |
| | Walczak Mieczysław | 381 | Dr. Żuławski Karol |

Członkowie zwyczajni.

- | | | | |
|-----|------------------------|-----|-----------------------|
| | Abderman Franciszek | | Bielenin Michał |
| | Dr. Ader Leon | | Bieniaszewski Adam |
| | Dr. Akerman Andrzej | | Bicz Ludwik |
| 385 | Alberti Stanisław | 405 | Birtus Stanisław |
| | Attesländer Maks | | Bizański Władysław |
| | Armatowicz Feliks | | Bizub Józef |
| | Ks. Babraj Jan | | Bober Jakób |
| | Bachorz Mieczysław | | Bobkowski Aleksander |
| 390 | Bandrowski Franciszek | 410 | Bocheńska Antonina |
| | Bandrowski Stanisław | | Bocheński Karol |
| | Bartoszewicz Kazimierz | | Bocheński Władysław |
| | Baran Antoni | | Bodyńska Marya |
| | Bauman Bolesław | | Bodyński Stanisław |
| 395 | Bernacki Stefan | 415 | Ks. Borowiczka Marian |
| | Berger Roman | | Bogdas Franciszek |
| | Berger Michał | | Bogucki Baltazar |
| | Białkowski Mieczysław | | Bojarski Piotr |
| | Bieder Bernard | | Brabec Antoni |
| 400 | Biechońska Helena | 420 | Dr. Braun Stanisław |
| | Bieniasz Władysław | | Bromowicz Wiktor |

- Broniowski Teofil
Budek Jan
Bukowski Jan
425 Bukowski Ignacy
Bulicz Ignacy
Burnatowicz Stanisław
Byczkowski Stanisław
Dr. Caro Leopold
430 Cesarczyk Ludwik
Charlampowicz Roman
Dr. Chilewski Maksymilian
Chlipalski Jan
Chełmecki Józef
435 Chowaniec Franciszek
Chmielarczyk Edward
Chmura Maksymilian
Chudzikiewicz Józef
Ciechanowska Wiktoria
440 Cicimirski Grzegorz
Cieplik Józef
Cieślik Franciszek
Ciośniński Stanisław
Ciężobka Jan
445 Cygnarowicz Zygmunt
Cyrankiewicz Józef
Czerwiński Jan
Czerwiński Arpad
Dr. Czyszczan Kazimierz
450 Dach Włodzimierz
Dr. Dadlez Wilhelm
Danek Franciszek
Dr. Danielak Michał
Dębicki Klaudyusz
455 Dębski Franciszek
Demiński Szczęsny
Demiński Jan
Dr. Dobrowolski Marcei
Dobrzański Władysław
460 Dobrzański Rudolf
Doerman Antoni
Doerman Maryan
Dolińska Ludmiła
Domański Bogusław
465 Domosławski Mieczysław
Dorawski Józef
Dorula Władysław
Dreziński Jan
Dr. Drozdowski Edward
470 Drozdowski Karol
Drozdowski H.
Drozdowski Jan
Dworzański Jan
Dziedzic Jan
475 Drzymuchowski W.
Dziewoński Władysław
Erychleb Wacław
Fabijański Stanisław
Faden Leopold
480 Fecko Józef
Filipowski Józef
Fiołek Jakób
Dr. Fink Wilhelm
Dr. Fischler Adolf
485 Dr. Flis Kazimierz
Foksówna Anna
Foremny Paweł
Frank Wilhelm
Friedberg Juliusz
490 Friedlein Stefan
Frist Henryk
Frommer Leon
Gablenz Wiktor
Gabrys Adam
495 Gabrysiówna Zofia
Gawor Wawrzyniec
Dr. Gawęda Tomasz
Gajdeczko Kazimierz
Gąsiorowski Andrzej
500 Geppert Serafina
Gettlich Antoni
Gembarzewski Henryk Stefan
Gibaszewski Władysław
Gincel Józef
505 Dr. Glückstein Marcin
Gliniecki Bolesław
Gładysz Paweł
Głowacki Józef
Gołab Marcin
510 Ks. Gołba Franciszek
Gonetowa Leokadya
Gonet Franciszek
Gorczyca Franciszek
Gorecki Konrad
515 Górski Ludwik
Górny Antoni
Grabiecka Marya
Grabowska Julia
Grabowski Julian
520 Grabowski Lucyan
Grabowski Tadeusz
Ks. Górkiewicz Adam
Grodyński Tadeusz
Górka Jan
525 Górka Stefan
Dr. Gross Adolf
Grottger Jarosław
Grünwald Roman
Grzybała Stanisław
530 Dr. Grzybowski Grzegorz
Gutkowski Roman
Habel Józef
Hainbach Emil
Hand Rudolf
535 Hanke Józef
Harajewicz Tadeusz
Heczko Jan
Heinrich Antoni
Helm Emil

- 540 Herzbezg Edward
Himmelblau Fabian
Hohenauer Henryk
Horodyński Jan
Horodyński Stanisław
545 Horowski Józef
Hubaczek Adam
Jachniewicz Izidor
Jaugustynowa Wanda
Dr. Janiszewski Tomasz
550 Jarra Wacław
Ks. Jarynkiewicz Teofil
Jazwiecki Dominik
Ks. Jeż Mateusz
555 Ks. Jedliński Honorat
Dr. Judkiewicz Henryk
Judkiewicz Jakób
Jurasinski Józefat
Ks. Kajdas Józef
560 Kalinowski Władysław
Kamsler Herman
Karcz Aleksander
Kawa Wawrzyniec
Kisiel Daniel
565 Dr. M. Kleja
Klemensiewicz Józef
Dr. Klimecki Stanisław
Klemensiewicz Ludwik
Kłosiński Władysław
570 Kłosowski Władysław
Klusek Stanisław
Knopp Ernest
Kohn Ernestyna
Kolendo Władysław
575 Dr. Kopf Leon
Kopytkiewicz Henryk
Korolewicz Władysław
Korzeń Paweł
Kościołek Aleksander
580 Kosiński
Kostecka Jadwiga
Kosydarska Kazimiera
Kostka Karol
Kowalski Franciszek
585 Kowalski Stanisław
Kowalski Jan
Kowalski Jan II.
Kowicki Jan
Kozłowski Piotr
590 Koziański Antoni
Koziański Eugeniusz
Ks. Kraupa Rudolf
Krawczyk Józef
Krawczyk Stanisław
595 Krawetz Helena
Krieger Amalia
Ks. Kroczek N.
Krókowski Julian
- Król Józef
600 Ks. Krupiński Jan
Krupińska Helena
Krzanowski Walery
Krzyżanowski Józef
Krzyżanowski Kazimierz
605 Krzyżanowski Stanisław
Kuczyński Franciszek
Kudliński Ignacy
Kula Wojciech
Ks. Kulig Zygmunt
610 Kulikowski Mieczysław
Dr. Kumaniecki Kazimierz
Kurnikowski Ludwik
Kwieciński Józef
Kwiatkowski Stanisław
615 Kwinta Tomasz
Lachmayer Józef
Lachowicz Adam
Launer Edward
Langrod Alfred
620 Langrock Maurycy
Lauer Franciszek
Lasak Andrzej
Lazarowa Wanda
Lazarówna Jadwiga
625 Lazarówna Marya
Lanner Edward
Lebedyński Stanisław
Leonhard Stanisław
Lepszy Leonard
630 Leśniowski Waleryan
Lewicki Władysław
Dr. Lewicki Wiktor
Linhardtowa Wanda
Dr. Lisowski Zygmunt
635 Löbenstein Bertold
Löwbeer Adolf
Lustgarten Wilhelm
Łaba Wiktor
Dr. Maciąg Adam
640 Maixnerowa Stanisława
Majewski Tadeusz
Makomacki Romuald
Malecki Bolesław
Dr. Malkiewicz Antoni
645 Matejko Bronisław
Maternowski Marceli
Matyja Franciszek
Maurizio Edward
Majer Jan
650 Maywalt Zygmunt
Markiewicz Seweryn
Dr. Mączka Tomasz
Mleczek Teofil
Metzger Dawid
655 Mendelsburg Zygmunt
Miarczyński Wiktor
Michalski Stanisław

- Miciński Władysław
Mieszkowski Witold
660 Mikołajski Zygmunt
Mikulski Aleksander
Mikulski Antoni
Mildner Mieczysław
Ks. Minkowski Jan
665 Mirkowski Feliks
Miszke Marya
Motak Jan
Dr. Molicki Antoni
Morelowski Ludwik
670 Mościcki Konrad
Moszyński Bronisław
Mrazek Mieczysław
Mroczek Jan
Muszyński Maryan
675 Münnich Henryk
Dr. Münnich Izidor
Dr. Nadel Maurycy
Nawratil Ryszard
Neuwert Stanisław
680 Niewiarowski Władysław
Dr. Nitsch Kazimierz
Niwicki Maryan
Dr. Nizioł Józef
Niziński Czesław
685 Nodzeński Jan
Noskowski Witold
Nowak Jan
Nowak Jan
Nowak Jakób
690 Nowak Kasper
Dr. Nowicki Jan
Nowicki Aleksander
Nowicki Stanisław
Noworyta Józef
695 Nycz Michał
Offmański Mieczysław
Olchowski Kazimierz
Olejak Mieczysław
Ordynski Ignacy
700 Orszulski Teofil
Orszulki Leonard
Pachoński Henryk
Dr. Pachoński Antoni
Pajak Jan
705 Palmirski Aleksander
Dr. Palmirski Władysław
Pankiewicz Jan
Pankiewicz Katarzyna
Parczyński Józef
710 Pauli Karol
Paulisz Zygmunt
Pawlikowski Eugeniusz
Peszkowski Ludwik
Patryn Wojciech
715 Pększyc Franciszek
Piątkowski Adam
Pilecki Seweryn
Pierożek Marcei
Pileska Jadwiga
720 Piotrowski Jan
Piotrowski Mieczysław
Planecki Jan
Hr. Podhorodecki H.
Pogórowski Józef
725 Polak Franciszek
Pollak Karol
Pompa Edward
Popiel Marya
Popiel Helena
730 Popek Wincenty
Popper Rudolf
Dr. Poźniak Stanisław
Poźniak Zdzisław
Dr. Praszil Julian
735 Dr. Potrzebowski Karol
Dr. Prażmowski Adam
Prokiesz Władysław
Quadratstein Józef
Rachwał Józef
740 Radwański Ludwik
Radwański Antoni
Radzikowska Eljasz Marya
Radziszewski Konstanty
Rajman Feliks
745 Ramza Józef
Rebszowa Agnieszka
Reguła Piotr
Dr. Rękiewicz Jan
Rembertowski Franciszek
750 Repczyński Maryan
Ripper Wilhelm
Rapaport Ludwik
Rapaport Anna
Roczmierowski Jakób
755 Robak Józef
Rojas Bolesław
Romanowski Stanisław
Dr. Rosen Zygmunt
Dr. Rosenblatt Emanuel
760 Dr. Rosłowski Romuald
Dr. Rózecki Józef
Rudnicki Maryan
Rupik Tadeusz
Dr. Rutkowski Maksymilian
765 Rzeplia Marcin
Rzewuska Augusta
Salb Marcin
Satalecki Zygmunt
Salustowicz Kazimierz
770 Sarnecki Zygmunt
Saski Sylwester
Schnajder Jan
Dr. Schoengut Stefan
Dr. Schlank Józef
775 Ścieżka Stanisław

- Dr. Sembratowicz Józef
Serednicki Teodor
Severin Ludwik
Sikora Wincenty
780 Sikorowa Izabella
Siekierski Jan
Siberman Jakób
Silberstein Leon
Skałka Józef
785 Skarbiński Eugeniusz
Skarszewski Tadeusz
Skaza Ludwik
Dr. Skobel Stanisław
Skórczewski Stanisław
790 Skórczewski Zygmunt
Śliwa Dominik
Śliwiński Bronisław
Słowikowski Eugeniusz
Sobolewski Mieczysław
795 Sokółowski Antoni
Sokółski Justyn
Solecki Leon jun.
Solski Michał
Sowa Roman
800 Spatecki Maciej
Spatzier Wojciech
Spannbauer Władysław
Spis Józef
Ks. dr. Stanisław Spis
805 Spitzer Salomon
Srokowski Konstanty
Dr. Staniszewski Walenty
Stano Jan
Stanecki Stanisław
810 Stasiński Tadeusz
Dr. Starzewski Marian
Steinberg Leon
Stępień Józef
Dr. Stępowski Marian
815 Sternański Leon
Straus Edward
Strenk Antoni
Dr. Studziński Władysław
Stupnicki Teofil
820 Dr. Sulimir Roman
Sulikowska Helena
Dr. Surzycki Józef
Święciecki Stanisław
Ks. Świętnicki Jan
825 Świętek Jan
Świtkowski Mieczysław
Szafrąński Ludwik
Szaleski Jan
Szancerowa Stanisława
830 Szantruczek Hieronim
Szczepeński Władysław
Szczur Jan
Szkocki Leon
Szkocka Irena
- 835 Szkodziński Jan
Szlachtowski Feliks
Szpakowski Jan
Szyjewski Andrzej
Dr. Szykowski Marian
840 Szymusik Jan
Talarek Wojciech
Tangl Ludwik
Teleśnicki Władysław
Teufel Hirsch
845 Telko Józef
Tilles Emanuel
Tłumak Abraham
Tomanek Władysław
Tomaszewski Józef
850 Dr. Tomik Stanisław
Dr. Torczyński Teofil
Trębacz Józef
Troczyński Romuald
Tudorowicz Stanisław
855 Tureczek Jadwiga
Tyran Jan
Dr. Ujejski Józef
Urbanek Aleksander
Uruski Włodzimierz
860 Vetulani Franciszek
Vimpeller Roman
Wajda Stanisław
Ks. Wajda Józef
Walter Bolesław jun.
865 Walter Bolesław sen.
Walter Henryk
Wasung Jan
Ks. dr. Wądołny Czesław
Wąsowicz Bolesław
870 Wątocki Andrzej
Weidman Marya A.
Weinberger Józef
Weiner Zym. Marian
Werc Jan
875 Wędacz Józef
Wereszczyński Feliks
Wicherek Roman
Wiewiórowska Józefa
Wiewiórowska Teodozja
880 Winkler Wilhelm
Wiśniewski Adam
Wiśniowski Józef
Wiśniewska Wanda
Wodak Emil
885 Dr. Wojciechowski Franciszek
Wojtych Felicyan
Wojtyga Jan
Ks. Woźniczka Ignacy
Wójcik Adam Stanisław
890 Ks. Wrana Edmund
Dr. Wróbel Ignacy
Wydzga Tadeusz
Wyrobek Antoni

- | | | |
|-----|------------------------|--------------------------|
| 895 | Wyrobek Stanisław | Zbijewski Wincenty |
| | Zagórski Klemens i Jan | Dr. Zieleniewski Zygmunt |
| | Zagórski Jan | 905 Zieliński Jan |
| | Zajączkowski Władysław | Ziomba Stanisław |
| | Zajdzikowski Kazimierz | Ziobrowski Ignacy |
| | Zamorski Mateusz | Zegestowski Zdzisław |
| 900 | Zapałowicz Władysław | Zelechowska M. |
| | Zawilińska Rozalia | 910 Żuliński Edward |
| | Zbijewski Zygmunt | Żych Marcin |

- Armatowicz B, jubiler, Rynek gł. 17.
 Bandet Joachim, kupiec, Grodzka.
 Barabasz Wiktor, skład fortepianów, Rynek gł. 39.
 915 Baranowski L. i S-ka, fabryka lakierów, Wolska 22.
 Bartl Stanisław, właściciel piekarni, ul. Sienna 3.
 Becker Bolesław, restauracya, Szewska 14.
 Bernadzikiewicz Józef, malarz pokojowy, Bracka 5.
 Bilewski Władysław, handel galanteryjny, Rynek gł. 4.
 920 Błażowski Onufry, kierownik fabr. płyt, P. Zwierzyniec.
 Bober Wojciech, pracownia stolarska, Rajska 10.
 Bogdanowicz H., bandarzysta, Floryańska 9.
 Bojarski Wincenty, szcotołkarz, Floryańska 15.
 Bojarski Władysław, zegarmistrz, Floryańska 4.
 925 Brabec Antoni, wyrób instrumentów, ul. Szewska 2.
 Broż Leopold, właśc. sklepu płócien korez., Floryańska 26.
 Chmurski Anast., inż. chem, właśc., Firmy wód mineral., Getrudy 4.
 Chmura Maksym., właśc. mleczarni, ul. św. Jana 13.
 Czaplicki Karol, jubiler, plac Maryacki 1.
 930 Czaplicki Stefan, rytownik, Grodzka 2.
 Czapliński E, handel papieru i galant., Szewska 2.
 Czarnek Władysław, handel tow. korzennych Długa 13.
 Długoszewski St., majster piekarski, P. Zwierzyniec 6
 Dłużyński Wacław, dentysta, ul. Floryańska 12.
 935 Dowgiałło Władysław, zegarmistrz, ul. Floryańska 19.
 Drozdowski Stanisław, stroiciel fortepianów, Floryańska 5-7.
 Dudziak Kajetan, magazyn mebli, Floryańska 36.
 Ebert Fryderyk, właściciel księgarni, Floryańska 35.
 Elias Józef, rękawicznik, pl. Dominikański 1.
 940 Filipkiewicz Ludwik i Syn, krawiec, Floryańska 19.
 Fischer Jan, handel papieru i galant, Rynek gł. 39.
 Fischer Wł. i S-ka, handel papieru i galant., Rynek gł. Pałac Spiski
 Frass Antoni, handel tow. korzennych, Grodzka 37.
 Friedlein Józef, D. E., księgarnia, Rynek gł. 17.
 945 Froncz Anastazy, magazyn nowości, Floryańska 17.
 Gigoń Wojciech, instroligator, Mikołajska 6.
 Głowacki Jan Robert, jubiler, Rynek gł. 20.
 Godlewski Stanisław, majster kaflarski, pl. Szczepański 7.
 Godzicki Jan, skład nafty, Sienna 7.
 950 Górski Gabryel i Ska, fabryka farb w Zwierzyńcu.
 Górecki Tomasz, handel żelazno-galant., Rynek gł. 9.
 Goryczko Alfred, fryzyer, Floryańska 20.
 Grabiecki Leopold, skład przyborów krawieckich, Sienna 9.
 Grabowski Leon, pracownia sukien męskich, Szpitalna 38.
 955 Grabowski Władysław, biuro ogłoszeń, Gołębia 14.
 Grzywa Piotr, instroligator, Karmelicka 7.
 Grzybowski W., malarz prac. plakat., Karmelicka 40.
 Guzikowski Andrzej, skład nat. bud., Rynek Kleparski 10.
 Häussler G., wyrób instrumentów muzycznych, Floryańska 22.

- 960 Holub Fr., pracownia sukien, ul. Floryańska 6.
Hofman Ferdynand, jubiler, Sukiennice 17.
Dr. Hrebenda Władysław, dentysta, Szpitalna 22.
Iglicki Stefan, tapicer i właśc. skl. mebli, Sławkowska 10.
Jachoda Robert, introligator galanter., Bracka 13.
- 965 Janeczka Wacław, handel papieru i galanteryjny, Rynek gł. 9.
Jarosz Karol, Linia A-B.
Jarosz Antoni, kapelusznik, Sławkowska 24.
Jarra M., fabr. wyrobów plat. i srebr., Berka Joselowicza 12.
Kaczmarek Władysław, architekt, ul. Basztowa 25.
- 970 Kamecki Wawrzyniec, malarz pokojowy, Warszawska 5.
Karliński Franciszek, tapicer i dekorator, ul. Zaczysze 10.
Karliński Stanisław, skład papieru, Sukiennice.
Knapińska A., fabryka sztucz. kwiatów i piór strusich, Rynek gł. 39.
Knapiński Ludwik, junior.
- 975 Konarski Franciszek, malarz szyldów, ul. Szewska 19.
Korta Wład., zarządca Ski szewskiej, Zwierzyniecka 4.
Korzeniowski L., skład przyborów toaletowych, Floryańska 22.
Kowalczyk Józef, piekarnia, Szewska 26.
Kozłowska Klementyna, właśc. kuchni dom., Sławkowska 11.
- 980 Kozłowski Piotr, budowniczy, Starowiślna 10.
Kółko Rolnicze, Bronowice Wielkie.
Krzyszkowski J., magazyn tow. bławatnych, Wiślna 4.
Krzyżanowski Stanisław, architekt, Pijarska 5.
Kuczmierczyk J., handel korz. i delikat., ul. św. Anny 2.
- 985 Kuczyński Feliks, blacharz, Floryańska 55.
Kulesza J., zakład kam.-rzeźbiarski, naprzeciw cmentarza.
Kumer Augustyn, pracownia blacharska, Karmelicka 24.
Kurkiewicz Julian, skład artykułów religijnych, Mały Rynek 8.
Kurkiewicz Leon, inżynier, Starowiślna 42.
- 990 Kusz Ferdynand, handel korzenny i wina owocowego, Długa 33.
Kutrzeba Z., skład papieru i tapet, Wiślna 11.
Kwiatkowski Jan, skład węgla, Zwierzyniec a 19.
Larisch Antoni, skład przyborów fotograficznych, Szewska 19.
Lenert Franc., handel korzenny, Sławkowska 6.
- 995 Lisowski Kazimierz, sprzedaż soli i słoniny, Sienna 7.
Lisowski Ludwik, majster murarski, Michałowskiego 4.
Łojek Szczepan, skład mebli, Szpitalna 34.
Machowska L., zakład sprzedaży mebli antycznych, Szewska 5.
Marcinkiewicz Ignacy, magazyn futer i stroj. narod., Floryańska 6.
- 1000 Markus Karol, pracownia blacharska, Szpitalna 18.
Massar Józef, konfekcyja dziecięca, Floryańska 15.
Mateczny Antoni, właściciel zał. kąpielowego w Podgórzu.
Matusiński Jacek, budowniczy, Garncarska 17.
Matuszyński Stanisław, zegarmistrz, Sukiennice 10.
- 1005 Mąkoszewski Mieczysław, biuro ogłoszeń, ul. św. Jana 2.
Mensik Alfons, handel żelazno-galant., Floryańska 34.
Miarczyński Ignacy, budowniczy, Garbarska 24.
Michalik Jan, cukiernia Lwowska, Floryańska 45.
Miedniak August, przełożony stow. gosp. szynkarskich.
- 1010 Mien Klementyna, zakład fotograficzny, Kolejowa 11.
Mikulski Stefan, agenc. pośrednictwa, Szewska 14.
Mildner Konstanty, handel korzenny, pl. Matejki 9.
Milerowicz St., mag. farm. skład apteczny, Sienna 12.
Mirkiewicz Antoni, bandarzysta i rękawicznik, Mostowa 6.
- 1015 Mrozowski Wł., restaur. w hotelu Pollera, Szpitalna 30.
Niemczyk Stanisław, rytownik, Sukiennice, 10.
Niepielski St., organista i naucz. śpiewu, Szpitalna 18.
Nodzeński Michał, bazar spożywczy, Floryańska 40.

- Olejak Jakób majster stolarski, Szlak 8.
- 1020 Olszowski Wojciech, handel kolonialny, Mikołajska 2.
Parafiński Piotr, majster rymarski, Długa 7.
Pariżek Fr. dyrektor stow. chrześc. węgl., Pawia 3.
Pawłowski Rom., skł. maszyn do szycia, Rynek gł. 18.
Peterseim Rudolf, fabryka maszyn rolniczych, Grzegórzki.
- 1025 Piasecki Józef, krawiec, ul. Sławkowska 24.
Fiątkowski Leon, cukiernia, Floryańska 24.
Piechowski Andrzej, skład mąki i krup, Szczepańska 2.
Pieniążek Wacław, skład szkła i luster, Floryańska 11.
Pogorzelski ślusarnia, Blich 14.
- 1030 Pollerowa Wanda, właścicielka hotelu, Szpitalna 30.
Porebski Stefan, skład przyb. do szycia i zabaw., Rynek gł. 38.
Raczyński August, kantor wymiany, Rynek gł. 36.
Redyk Wiktor, apteka „Pod Barankiem“ Mikołajska 2.
Repetowski Piotr, introligator, ul. św. Tomasza 32.
- 1035 Rothe Antoni, wyr. pierników i świec, Sławkowska 20.
Reim i S-ka, skład mat. Rynek A – B
Sadowski Antoni, majster krawiecki, Karmelicka 7.
Sądel Jan, pilnikarz, Grzegórzki, Woźniakowskiego 35.
Schrottowa Adela, zakład introligatorski, ul. św. Towasza 28.
- 1040 Sebald Józef, zakł. fotograficzny, Batorego 12.
Sejmej Wojciech, tanie ubiory męskie, Stolarska 6.
Skwarczyński Józef, majster krawiecki, Mikołajska 11.
Smiałowski Eustach. inżynier budown., Czysta 14.
Śmiechowski Czesław i Wojciech, skład nafty, Mikołajska 4.
- 1045 Sokołowski Antoni, właśc. skł. płóc. korcz., Floryańska 14.
Sokołowski Zygmunt, chromofotokop, Floryańska 4.
Sokół Andrzej, zakład nożowniczy, Grodzka 60.
Spółka spożywcza katolicka, Mały Rynek 4.
Starek Jan, wł. piekarni Europ., Stachowskiego 22.
- 1050 Stolf Wład., inżynier elektrotechnik, Karmelicka 23.
Sykutowski Leon, handel tow. korzen., Szewska 21.
Szezurkowski Cypryan, skład zabawek Grodzka 2.
Szuch Jan, majster ślusarski, Rynek gł. 12.
Szymakowski Franciszek, majster krawiecki, Aryańska 11.
- 1055 Terakowski Fr. introl. galant., Mikołajska 13.
Tomaszewski Wł., handel szkła i lamp, Rynek gł. 16.
Tomaszkiewicz L., mechanik i optyk, Floryańska 2.
Trąbka Antoni, skład futer Poselska 13.
Urbański M. M., fabr., wyrobów miodowych, Franciszkańska 1.
- 1060 Wąlaszek Zygmunt, zakład pozł., św. Jana 6.
Warski Zygmunt, zegarmistrz, Wielopole 1.
Wasilkowska M., przeds., rob. asf. Mikołajska 13.
Wawrzecki Alfons, tapicer, św. Krzyża 3.
Weber Ludwik, wł. magazynu z pościelą, Floryańska 9.
- 1065 Werner Jerzy, zakład wyrobu obuwia, Sławkowska 17.
Wiadrowski Leon, pozł. i wyrób ram, Floryańska 7.
Wiśniewskiego K. spadkobiercy, „Apteka pod Gwiazdą“, Floryańska 15.
Wiśniewski Jakób, skład apteczny, Stradom 7.
Witkowski Konst., skład przyb. kościelnych, Rynek gł. 34.
- 1070 Wojciechowski Wł., jubiler, Szewska 9.
Wójcik Karol, introligator, Zwierzyniecka
Wójcikiewicz St., miodosytnia, Krakowska 13.
Wojnar Kasper, księgarnia i antykwarnia, Szewska 20.
Woliński Leonard, skład druków „Sarmacya“, Szewska 2.
- 1075 Wołkowski Karol, handel kolon. i del., Rynek gł. 41.
Woźniak Wojciech, kawiarnia teatralna.
Wurm Ignacy, fabr. pasów maszynowych, Kanonicza 18.

- Zacharski Jul. i Ska, fabryka pasty do obuwia, Dietla 48.
Zadrzyl K., wyr. klisz do druku, Półwie Zwierzyniec 40.
1080 Zajączkowski K., skład artykułów religijnych, pl. Maryacki 8.
Zatorski Jan, majster kominiarski, Stachowskiego 24.
Zdanowicz Zdzisław, handel galanteryjny, Sławkowska 3.
Zieleniewski L., fabr. maszyn i odlew., Krowoderska 65.
Zieliński Bolesław, majster ciesielski, Kopernika 6.
1085 Zimler J. i Ska, Rynek gł. 8.
Zopoth Franciszek, skład apteczny, Sienna 12.
Związek katolickich krawców, Floryańska 7.
Żeglikowski Teofil, zakład remiz i doroż., Karmelička 47.
1089 Żeleński S. G., zakład witrażów, Swoboda 2.



ZMARLI.

Lokietek Józef
Petelenz Ignacy
Szyszkiewicz Andrzej
Bukowski Ignacy
5 Bogdas Franciszek
Bartmann Stanisław

Chmura Feliks
Jaugustyn Franciszek
Wojnarowicz Edward
10 Ciechanowski Wacław
Knapiński Ludwik

ZARZĄD KOŁA I.
Towarzystwa Szkoły Ludowej
W KRAKOWIE.

Kraków, dnia 2 lipca 1912.

L. 679.

Walne Zgromadzenie Członków I. Koła T. S. L.
w Krakowie odbędzie się w dniu 9 lipca 1912 o godzinie
5 popołudniu
w sali Towarzystwa Technicznego w Krakowie
przy ul. Straszewskiego l. 28, II. p. z następującym

PORZĄDKIEM DZIENNYM:

- 1) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia,
- 2) Sprawozdanie Zarządu za rok 1911,
- 3) Sprawozdanie Komisji Kontrolującej za rok 1911,
- 4) Wybór Zarządu Koła i Komisji kontrolującej na rok 1912,
- 5) Wybór delegatów na Walny Zjazd Towarzystwa T. S. L.,
- 6) Wnioski i interpelacje.

W razie braku kompletu o oznaczonej godzinie odbędzie się następne Walne Zgromadzenie tego samego dnia i w tym samym lokalu o godzinie 6 wieczorem bez względu na wymagany statutem komplet.

Prezes:
Witold Ostrowski m. p.

Sekretarz:
Piotr Wielgus m. p.



ZARZĄD KOLA I
Towarzystwa Szkoły Ludowej
W KRAKOWIE

Kraków, dnia 2 lipca 1912.

L. 678

Winnę Zgromadzenie Członków Kola T. S. L.
w Krakowie odbyło się w dniu 9 lipca 1912 o godzinie
5 popołudniu
w sali Towarzystwa Technicznego w Krakowie
przy ul. Sławkowskiej 128 II p. z następującym

PORZĄDKIEM DZIENNYM:

- 1) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgro-
madzenia.
- 2) Sprawozdanie Zarządu za rok 1911.
- 3) Sprawozdanie Komisji Kontrolującej za rok 1911.
- 4) Wybór Zarządu Kola i Komisji kontrolującej na
rok 1912.
- 5) Wybór delegatów na Walny Zjazd Towarzystwa
T. S. L.
- 6) Wnioski i interpelacje.

W razie braku kontynuacji o oznaczonej godzinie od-
będzie się następne Walne Zgromadzenie tego samego
dnia i w tym samym lokalu o godzinie 6 wieczorem bez
względu na wynagany składnik komplet.

Sekretarz
Piotr Wilegus in p.

Przewodniczący
Włodzisław Ostrowski in p.



n) wydawanie i wspieranie czasopism ludowych i wydawnictw popularnych;

o) wydawanie własnego czasopisma, sprawom Towarzystwa i oświaty ludowej poświęconego;

p) zwoływanie kongresów i wieców oświatowych.

§ 10. Członkiem Towarzystwa zostaje bez różnicy płci każdy, kogo na członka przyjmie Zarząd jednego z Kół lub Zarząd Główny. Członkami Towarzystwa mogą być także osoby prawne; wykonywują one prawa i obowiązki członków przez osobę fizyczną, pisemnie do tego upoważnioną.

Członków honorowych Towarzystwa mianuje na wniosek Zarządu Głównego bez dyskusji Walny Zjazd Towarzystwa.

Zarząd Główny, jak również Zarząd Koła może odmówić przyjęcia na członka bez podania powodów. Zarząd Koła musi odnośną uchwałę przedłożyć do zatwierdzenia Zarządowi Głównemu, jeżeli jednocześnie postanawia, aby uchwała ta była i innym Kółom podana do wiadomości.

Nieprzyjęty przez Zarząd Koła może do dni 14 po uwiadomieniu wnieść zażalenie do Zarządu Głównego, który sprawę po wysłuchaniu Koła ostatecznie rozstrzyga.

§ 11. Wkładka członka zwyczajnego wynosi conajmniej dwie korony rocznie; wkładka członka wspierającego wynosi conajmniej dwanaście koron rocznie; wkładki członków dożywotnich czterdzieści koron, dla członków założycieli dwieście koron.

Członkowie honorowi, członkowie założyciele i członkowie dożywotni nie są obowiązani opłacać wkładek rocznych.

Każdy członek ma obowiązek wszelkimi siłami popierać cele Towarzystwa (§ 2).

§ 12. Każdy członek ma prawo brać udział w Zgromadzeniach Koła, do którego należy, stawiać na tych zgromadzeniach wnioski i głosować przy powzięciu wszelkich uchwał jakoteż przy wyborach.

Każdy członek jest wybieralny na wszystkie urzędy w Tow.

§ 13. Członek może każdego czasu wystąpić z Towarzystwa, jednakże obowiązany jest zawiadomić o tem na piśmie odnośny Zarząd, który go przyjął.

Członek, zalegający z wkładką za rok jeden, może być wykreślony z listy członków Towarzystwa wskutek uchwały Zarządu Koła, do którego należy, jeżeli mimo pisemnego upomnienia nie uiszczy w następnym roku zaległości, lub jeżeli miejsce jego pobytu jest niewiadome.

Zgłoszenie wystąpienia i wykreślenie z listy członków nie uwalnia występującego lub wykreślonego do zapłacenia wkładki za ten rok, w którym zgłosił wystąpienie lub został wykreślony, oraz wszelkich zaległości za lata poprzednie.



ODEZWA.

Z roku na rok, z dnia na dzień otwierają się przed nami nowe zadania, nowe obowiązki.

W dawnych skromnych ramach wystarczały skromne środki: groszowe składki do odnośnej skarbonki i drobna wkładka członków **(16 hal. miesięcznie czyli 2 korony rocznie.**

Dziś to już za mało!

Oprócz dobrej woli **potrzeba nam środków.**

Ażeby je uzyskać drogą nieznacznej ofiary jednostek, zwracamy się przede wszystkim do **członków I. Koła T. S. L.**, by pomni na narodowy obowiązek, zezwolili na zmianę znikomo małej rocznej wkładki na wkładkę po 1 kor. miesięcznie, a tem samem przystąpili do Koła jako członkowie wspierający.

10 halerzy miesięcznie na obronę kresów i cele oświatowe T. S. L. to chyba za mało!!

Jeżeli zaś inne Towarzystwa pobierają od swoich członków wkładki miesięczne po 1 kor. — to I. Koło T. S. L., powołując się na owoce dotychczasowej działalności, takiej ofiary śmiało zażądać może i ma prawo.

Zaś **ogół mieszkańców** naszego miasta, świętego pamiątkami narodowej wielkości i chwały, wzywamy: Niechaj każdy wstępuje w szeregi członków T. S. L. i nie odmawia drobnej ofiary do skarbonki, obnoszonej przez starego weterana, zbierającego

„Grosz na Szkołę Ludową“.

Adres Koła I. T. S. L.

Kraków, plac Maryacki L. 8, II. p.

Godziny dyżurów codziennie od godziny 6—8 wieczór.